

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ,
ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ
У СФЕРАХ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ,
РАДІОЧАСТОТНОГО СПЕКТРА ТА
НАДАННЯ ПОСЛУГ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

ЗВІТ

про діяльність

Національної комісії,
що здійснює державне регулювання у
сферах електронних комунікацій,
радіочастотного спектра та
надання послуг поштового зв'язку
за 2023 рік

Шановні партнери, колеги, друзі!

Випробування другого року повномасштабної війни РФ проти України зробили нас ще сильнішими і стійкішими. Кожен з нас адаптувався до щоденних викликів та умов воєнного життя: від зміни побуту до повного перегляду цінностей та орієнтирів. Таку ж трансформацію пройшла і економіка, і усі суспільні сфери держави. Сфери електронних комунікацій та поштового зв'язку також трансформувалися, що зміцнило галузі та кожного її суб'єкта і стало рушієм розвитку, взаємовигідних партнерств та примноження прибутку. Ми пишаємося позитивними фінансово-економічними показниками стану ринків електронних комунікацій та поштового зв'язку.

У 2023 році загальні доходи від надання послуг зв'язку склали 130,5 млрд грн, з них доходи від надання електронних комунікаційних послуг склали 97,3 млрд грн (що майже на 17% більше у порівнянні із 2022 роком), доходи від надання поштових та кур'єрських послуг – 33,2 млрд грн.

В умовах повномасштабної збройної агресії РФ проти України, постачальники мереж продовжують розвивати сферу електронних комунікацій, шляхом побудови нових та відновлення пошкоджених мереж. Капітальні інвестиції у сферу електронних комунікацій у 2023 році склали 19 млрд грн, що 50% більше у порівнянні із 2022 роком.

Ширококутовий доступ до Інтернету традиційно виступає ключовим елементом розвитку сучасного суспільства та економіки, що сприяє інноваціям, підвищує конкурентоспроможність та покращує якість життя населення. Найбільший приріст у 2023 демонстрував фіксований доступ до мережі Інтернет. Обсяг доходів від надання послуг доступу до фіксованої мережі Інтернет у 2023 році склав 21 млрд грн, що на 33% більше ніж у 2022 році. Кількість ліній фіксованого Інтернету помітно збільшилася особливо у сільській місцевості - на 25%. Зросла і частка використанням волоконно-оптичного кабелю (xPON), що пов'язане з перебоями електроживлення в Україні, наразі це близько 40% - це потужний потенціал для впровадження гігабітного підключення, що відповідає загальноєвропейській стратегії побудови гігабітного середовища.

Про сталий розвиток сектору свідчить і зростання конкуренції на практично всіх ринках послуг та на території усіх регіонів - 2023 рік ми завершили з чисельністю понад 4 000 постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг, що на 1 800 суб'єктів господарювання більше ніж у 2022 році.

2023 рік став роком підвищення автономності функціонування мереж мобільного зв'язку та мереж фіксованого доступу до Інтернету, що суттєво покращило сталість їх функціонування у порівнянні із 2022 роком.

Постачальники готові надавати життєво необхідні послуги громадянам в умовах аварій, пошкоджень, руйнацій на мережах та за відсутності електропостачання.

У 2023 році традиційно була приділена велика увага та досягнуто ряд позитивних результатів за напрямками європейської інтеграції та розвитку міжнародного співробітництва, зокрема: забезпеченні доступних послуг міжнародного роумінгу для українців, які перебувають на території ЄС, та напрацювання практичних кроків для приєднання України до єдиної роумінгової зони ЄС «Роумінг як вдома» (Roam-like-at-home /RLAH), залученні міжнародної підтримки України та заходах, спрямованих на засудження дій РФ на рівні міжнародних секторальних організацій, поглибленні співпраці з європейськими організаціями та платформи, а також розширення двостороннього співробітництва з регуляторними органами іноземних країн.

Продовжили у співпраці з усіма стейкхолдерами галузі створювати потрібні нормативні документи для злагодженої та зрозумілої роботи галузі електронних комунікацій у новому законодавчому полі та з огляду на пришвидшену адаптацію до норм ЄС та інтеграцію України до Єдиного цифрового ринку ЄС.

У запропонованому вашій увазі Звіті наведено докладну інформацію з усіх напрямків діяльності НКЕК та результати роботи сфер електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку за 2023 рік. Усі наведені цифри є результатом аналізу звітності, отриманої від близько 3 600 постачальників послуг.

Дякуємо кожному члену нашої команди, колегам, іноземним партнерам та усім стейкхолдерам за вклад в розвиток сфери зв'язку. Бажаємо усім нам впевненості та натхнення на подальші зусилля та ефективну роботу!

Олександр Животовський
Голова НКЕК
та Команда НКЕК

Зміст

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ:	4
ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТОК СЕКТОРУ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ В УМОВАХ ТРИВАЮЧОЇ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ	5
РОЗДІЛ 1. СТАН РОЗВИТКУ РИНКІВ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ ТА НАДАННЯ ПОСЛУГ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ	7
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКІВ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ ТА НАДАННЯ ПОСЛУГ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ	7
СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ПОСЛУГ МОБІЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ	12
СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ПОСЛУГ ФІКСОВАНОГО ДОСТУПУ ДО ІНТЕРНЕТУ	18
СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ГОЛОСОВИХ ПОСЛУГ ФІКСОВАНОГО ЗВ'ЯЗКУ	23
ПОСЛУГИ ДОСТУПУ ДО ІНФРАСТРУКТУРИ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙНИХ МЕРЕЖ	26
СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ПОСЛУГ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ	27
РОЗДІЛ 2. КОРИСТУВАННЯ РАДІОЧАСТОТНИМ СПЕКТРОМ ТА РЕСУРСАМИ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ	30
РОЗПОДІЛ І КОРИСТУВАННЯ РАДІОЧАСТОТНИМ СПЕКТРОМ	30
ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ РАДІОТЕХНОЛОГІЙ	30
ВИКОРИСТАННЯ РАДІООБЛАДНАННЯ	31
РОЗПОДІЛ ТА КОРИСТУВАННЯ РЕСУРСАМИ НУМЕРАЦІЇ	31
РОЗДІЛ 3. ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД (КОНТРОЛЬ) У СФЕРАХ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ, РАДІОЧАСТОТНОГО СПЕКТРА ТА НАДАННЯ ПОСЛУГ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ	34
ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ (КОНТРОЛЮ) У СФЕРАХ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ, РАДІОЧАСТОТНОГО СПЕКТРА ТА НАДАННЯ ПОСЛУГ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ	34
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙНИХ ПОСЛУГ	38
РОЗДІЛ 4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НКЕК	41
РОЗДІЛ 5. ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	51
РОЗДІЛ 6. ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ	56
РОЗДІЛ 7. ПРОЗОРІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ НКЕК ТА СТАН СПРОМОЖНОСТІ ВИКОНУВАТИ ЗАВДАННЯ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ	60
ПРОЗОРІСТЬ І ВІДКРИТІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ НКЕК	60
ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ І ВІДКРИТІ ДАНІ	61
ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ НКЕК КАДРОВИМИ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНІЧНИМИ РЕСУРСАМИ	62
СТАН ЦИФРОВІЗАЦІЇ НКЕК	64
РЕЗУЛЬТАТИ ЩОРІЧНОГО ВИКОНАННЯ КОШТОРИСУ (АУДИТ) НКЕК ЗА 2023 РІК	65
ПРІОРИТЕТНІ ЗАВДАННЯ НКЕК НА 2024 РІК	66

Перелік скорочень:

Адміністрація Держспецзв'язку	Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України
ВП	Випромінювальний пристрій
ВПС	Всесвітній поштовий союз
ЕРП	Електронна регуляторна платформа
ЄК	Європейська Комісія
ЄС	Європейський Союз
Закон про ЕК	Закон України "Про електронні комунікації"
Закон про захист інтересів суб'єктів подання звітності	Закон України від 03.03.2022 № 2115-IX «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни»
Закон про НКЕК	Закон України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку
Закон про пошту	Закон України "Про поштовий зв'язок"
КМУ	Кабінет Міністрів України
Мін'юст	Міністерство юстиції України
Мінінфраструктури	Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України
Мінцифри	Міністерство цифрової трансформації України
НДР	Незаконно діюче радіобладнання
НКЕК, Регулятор, Комісія	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку
НЦУ	Національний центр оперативного технічного управління електронними комунікаційними мережами
Постачальник мереж/послуг	Постачальник електронних комунікаційних мереж та/або послуг
Проект DPS2UA	Проект технічної допомоги Європейського Союзу «Підтримка цифрової політики в Україні»
Реєстр поштового зв'язку	Єдиний державний реєстр операторів поштового зв'язку
РНБО	Рада національної безпеки і оборони України
РО	Радіобладнання
СБУ	Служба безпеки України
Угода про асоціацію	Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами членами, з іншої сторони
УДЦР	Державне підприємство "Український державний центр радіочастот"
Указ Про введення воєнного стану в Україні	Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX
BEREC	Орган європейських регуляторів електронних комунікацій
ERPG	Група європейських регуляторів поштових послуг

ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТОК СЕКТОРУ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ В УМОВАХ ТРИВАЮЧОЇ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Зв'язок став невід'ємною частиною повсякденного життя українців, особливо в умовах повномасштабної збройної агресії РФ проти України. Збереження доступу до інформаційного простору України та підтримка зв'язку з рідними стали нагальною потребою. З початком повномасштабного збройного вторгнення РФ на територію України (24.02.2022), у 2023 році для НКЕК залишився незмінним пріоритет - забезпечення зв'язком громадян.

З цією метою НКЕК здійснювала заходи, спрямовані для забезпечення надійності та стійкості електронної комунікаційної інфраструктури в умовах воєнного стану та підготовки до можливих кризових ситуацій, зокрема:

- оперативного відновлення працездатності електронних комунікаційних мереж;
- проведення оптимального перерозподілу наявних ресурсів таких мереж;
- вирішення комплексу організаційних, технічних та економічних питань взаємодії на національному та міжнародному рівнях.

Виконання цих важливих, для держави та її громадян, завдань здійснювалась у постійній та тісній співпраці з провідними галузевими асоціаціями «Телас», Телекомпалата та ІнАУ, а також у оперативній взаємодії з НЦУ та керівництвом і фахівцями національних операторів електронних комунікацій, зокрема: АТ «Укртелеком», ПрАТ «Київстар», ПрАТ «ВФ Україна», ТОВ «лайфселл», ПрАТ «ДАТАГРУП», ТОВ «Атраком», ТОВ «СВРОТРАНСТЕЛЕКОМ».

Для забезпечення безпеки державних інформаційних ресурсів та реалізації заходів протидії загрозам функціонування електронних комунікаційних мереж НКЕК здійснювалось доведення до постачальників мереж/послуг розпоряджень НЦУ з питань:

- встановлення особливостей маршрутизації трафіка голосових електронних комунікацій в межах зон нумерації регіонів, де ведуться бойові дії;
- визначення змісту та порядку доведення коротких текстових повідомлень для інформування населення на територіях бойових дій та на деокупованих територіях України;
- виконання вимог РНБО, НБУ, СБУ та Національної ради з питань телебачення і радіомовлення щодо блокування доступу абонентів українського сегменту мережі Інтернет до інформаційних ресурсів/сервісів, доменів/субдоменів/піддоменів держави агресора та з метою протидії шахрайству в банківській і фінансовій сферах, припинення поширення на території України заборонених аудіовізуальних медіа-сервісів тощо.

З метою забезпечення сталості електронних комунікаційних мереж та їх керованості в умовах впливу дестабілізуючих чинників воєнного характеру, періодичних і тривалих відключень електропостачання, що можуть призвести до обмеженого функціонування або перевантаження електронних комунікаційних мереж, та на виконання рішення РНБО від 26.11.2022 «Про забезпечення електронними комунікаційними послугами в умовах воєнного стану», введеного в дію Указом Президента України від 26.11.2022 № 802/2022, відповідних доручень Прем'єр-міністра України, рішень НКЕК та розпоряджень НЦУ був проведений комплекс заходів, який дозволив суттєво збільшити кількість резервних джерел електроживлення, необхідних для забезпечення автономної роботи технічних засобів електронних комунікацій щонайменше протягом трьох діб за відсутності зовнішнього електроживлення. Так, протягом 2023 року забезпеченість операторів: ПрАТ «Київстар», ПрАТ «ВФ Україна», ТОВ «лайфселл», АТ «Укртелеком», ПрАТ «ДАТАГРУП» генераторами зросла до 6 049 од., акумуляторними батареями – до 385 551 од., що на 2 549 од. та на 129 584 од. більше у порівнянні з 2022 роком відповідно. Також, за результатами роботи зазначених операторів з місцевими органами самоврядування та підприємствами, установами, організаціями, бізнес-центрами, торгівельно-розважальними центрами тощо були досягнуті домовленості щодо забезпечення 2 001 адрес/точок на кінець 2023 року (що на 1 253 од. більше ніж на початку 2023 року) засобами автономного електроживлення (генераторами) за рахунок третіх осіб, на території яких розташовуються відповідне мережеве обладнання. Крім того,

оператори мереж за сприяння соціально активних учасників приватного сектору економіки, створили у багатьох містах України мережі публічних Wi-Fi-зон, що дозволило громадянам мати відкритий доступ до мережі Інтернет.

В рамках виконання функцій державного нагляду (контролю) уповноваженими НКЕК посадовими особами, протягом 2023 року, здійснювалися перевірки операторів мобільного зв'язку щодо стану забезпечення автономними джерелами електроживлення та паливно-мастильними матеріалами, необхідними для сталого функціонування електронних комунікаційних мереж, на території Вінницької, Дніпропетровської, Житомирської, Івано-Франківської, Київської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Харківської, Хмельницької та Чернігівської областей. В ході проведення цих заходів були виявлені порушення у трьох операторів мобільного зв'язку, у зв'язку з чим було винесено 20 розпорядчих документів, якими було зобов'язано у визначені законодавством строки усунути виявлені порушення.

Враховуючи соціальну важливість забезпечення безперервності надання споживачам послуг міжособистісних електронних комунікацій та доступу до мережі Інтернет, та наслідків кібератаки на мережу ПрАТ «Київстар» (грудень 2023 року), яка призвела до тимчасового припинення функціонування елементів мережевої інфраструктури, НКЕК активно долучилася до заходів з відновлення цілісності та сталості мережі найбільшого оператора України, поновлення доступу до послуг і сервісів, вирішення пов'язаних проблем учасників ринку та кінцевих користувачів послуг. Так, НКЕК було проведено низку нарад із залученням фахівців операторів мобільного зв'язку, Мінцифри, СБУ, Адміністрації Держспецзв'язку, НЦУ та Української асоціації операторів зв'язку «ТЕЛАС» щодо ліквідації наслідків кібератаки на мережу ПрАТ «Київстар», зокрема з відпрацювання можливих варіантів перерозподілу радіочастотного спектра у разі виникнення непередбачуваних ситуацій.

З метою визначення переліку першочергових заходів, спрямованих на підвищення стійкості електронних комунікаційних мереж та їх елементів інфраструктури в умовах повномасштабної військової агресії РФ проти України, НКЕК спільно з експертами проекту DPS2UA було розроблено «Звіт про технічну оцінку. План стійкості для телекомунікаційних мереж України», який був доведений до відповідних органів державної влади, військових адміністрацій, а також до операторів електронних комунікацій шляхом оприлюднення на вебсайті НКЕК (рішення НКЕК від 31.05.2023 №221).

РОЗДІЛ 1. СТАН РОЗВИТКУ РИНКІВ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ ТА НАДАННЯ ПОСЛУГ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

Джерелом інформації, представленої в розділі 1 є:

- дані звітності постачальників мереж/послуг, отримані станом на 01.03.2023 за формою звітності № 1-Т «Сфера телекомунікацій» відповідно до Порядку надання операторами, провайдерми телекомунікацій звітності та інформації, затвердженого рішенням НКРЗІ від 05.04.2016 №180, зареєстрованого в Мін'юсті 18.05.2016 за №739/28869;
- відповіді постачальників мереж/послуг на відповідні запити НКЕК;
- дані УДЦР.

При цьому, фінансово – економічні показники наведені без урахування ПДВ; даних тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, а також частини територій, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), у Донецькій, Луганській, Запорізькій та Херсонській областях.

НКЕК отримала звітність від 3 601 постачальників мереж/послуг. Зазначена звітність була надана в електронній формі через офіційний вебсайт НКЕК за допомогою відповідних програмних засобів, з накладанням кваліфікованого електронного підпису згідно з вимогами законодавства у сфері електронних довірчих послуг.

Річний звіт про діяльність НКЕК за 2023 рік підготовлено в умовах воєнного стану, введеного Указом Про введення воєнного стану в Україні та з урахуванням Закону про захист інтересів суб'єктів подання звітності.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКІВ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ ТА НАДАННЯ ПОСЛУГ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

Ринок електронних комунікацій України другий рік поспіль зазнає негативного впливу внаслідок триваючої повномасштабної збройної агресії РФ проти України та тимчасової окупації районів східних та південних областей України, повної або часткової руйнації інфраструктури населених пунктів на прифронтових територіях, переміщення громадян в центральні та західні регіони країни (понад 4,5 млн осіб), а також за межі України (понад 4 млн осіб) з метою отримання тимчасового захисту.

У 2023 році загальні доходи від надання послуг зв'язку склали 130,5 млрд грн проти 90,1 млрд грн у 2022 році. Доходи від надання електронних комунікаційних послуг склали 97,3 млрд грн проти 83,2 млрд грн у 2022 році, а доходи від надання послуг поштового зв'язку та кур'єрських послуг (останні включаються вперше з огляду на зміни законодавства в сфері поштового зв'язку) за підсумками 2023 року становили 33,2 млрд грн (Рис.1.1 та 1.2).

Відповідно, в структурі доходів від надання послуг зв'язку частка послуг електронних комунікацій склала 74,6%, а частка доходів від надання поштових та кур'єрських послуг – 25,4%.

Рис. 1.1
Структура доходів від надання послуг зв'язку за 2023 рік, млрд грн
Загальний обсяг - 130,5 млрд грн

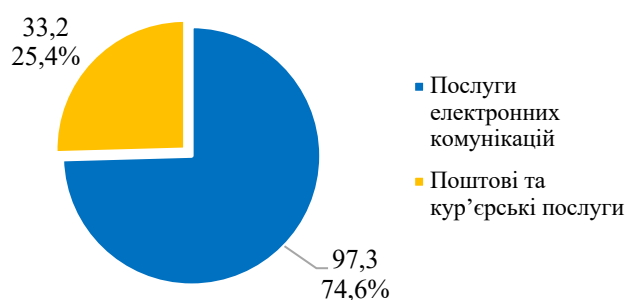

Рис. 1.2
Структура доходів від надання послуг зв'язку за 2022 рік, млрд грн
Загальний обсяг - 90,1 млрд грн

В структурі доходів від надання електронних комунікаційних послуг у 2023 році, питома вага яких у загальному обсязі доходів від надання послуг зв'язку становила 74,6%, найбільші частки склали мобільний зв'язок – 63,4% та фіксований доступ до мережі Інтернет – 21,8%, які становлять 61,7 млрд грн та 21,2 млрд грн відповідно (Рис.1.3).

Попри повномасштабну збройну агресію РФ проти України, сектор електронних комунікацій демонструє позитивну динаміку. Так, доходи від надання електронних комунікаційних послуг за результатами 2023 року склали 97,3 млрд грн, що майже на 17% більше у порівнянні із 2022 роком. При цьому, індекс інфляції у 2022 році становив 26,6%, а у 2023 – 5,1%. (Рис.1.4).

Рис. 1.3
Структура доходів від надання електронних комунікаційних послуг за 2023 рік, млрд грн
Загальний обсяг - 97,3 млрд грн

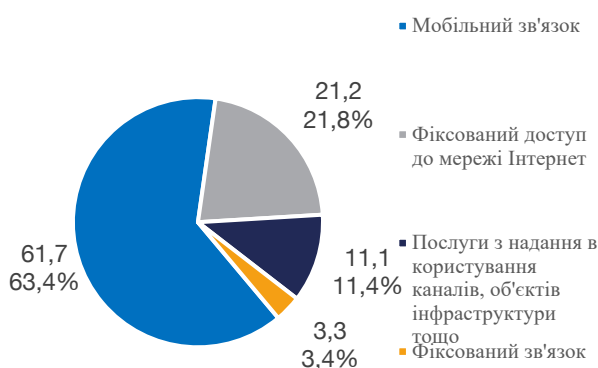
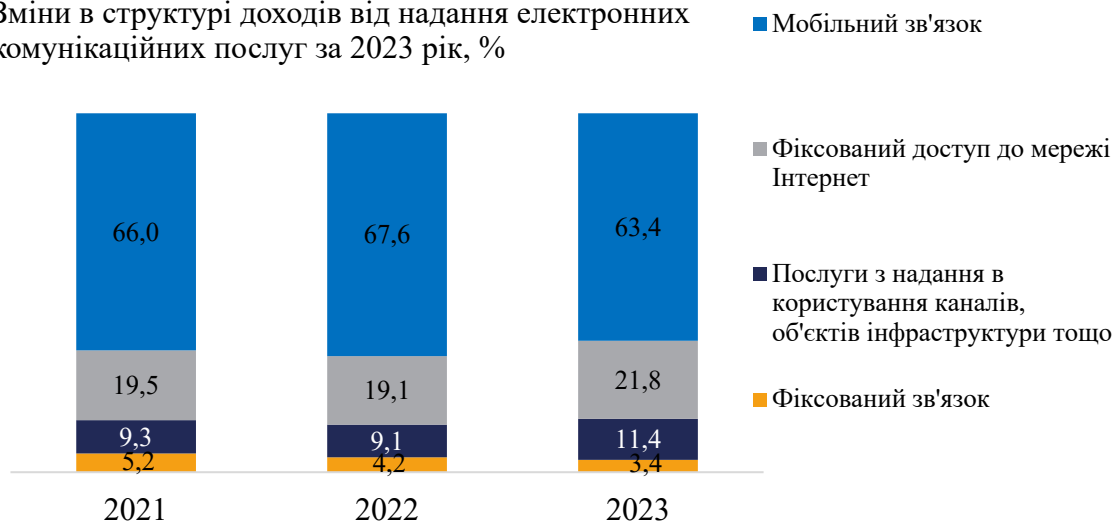

Рис. 1.4
Динаміка доходів від надання електронних комунікаційних послуг за 2021-2023 рр., млрд грн

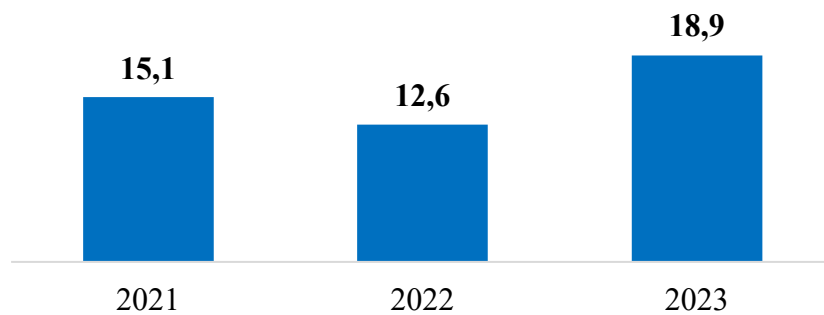
Динаміка зміни структури доходів від надання електронних комунікаційних послуг за період 2021-2023 роки наведена на Рис. 1.5. Найбільший приріст демонструє фіксований доступ до мережі Інтернет, різниця часток його доходів у 2023 році у порівнянні з 2022 роком склала 2,7 відсоткових пункти, мобільний зв'язок та фіксований зв'язок зменшилися на 4,2 та 0,8 відсоткових пункти відповідно.

Рис. 1.5
Зміни в структурі доходів від надання електронних комунікаційних послуг за 2023 рік, %

Попри усі труднощі, постачальники мереж продовжують розвивати сферу електронних комунікацій шляхом розбудови існуючих та відновлення пошкоджених мереж електронних комунікацій. Відповідно, капітальні інвестиції у сферу електронних комунікацій у 2023 році склали 18,9 млрд грн, що на 50% більше у порівнянні із 2022 роком (Рис. 1.6).

Рис. 1.6
Динаміка обсягу капітальних інвестицій у сферу електронних комунікацій за 2021-2023 рр., млрд грн

Динаміка середньої кількості працівників, задіяних у сфері електронних комунікацій, свідчить про тенденцію зменшення кількості таких працівників в середньому майже на 10% в рік. (Рис. 1.7)

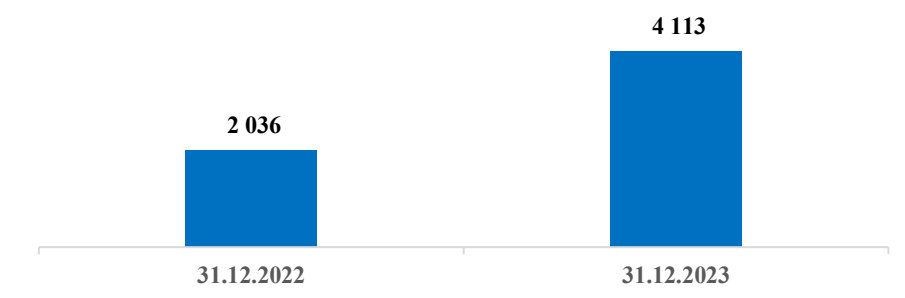
Рис. 1.7
Динаміка середньої кількості працівників, задіяних у сфері електронних комунікацій, тис. осіб

Основні напрями розвитку галузі зв'язку

Попри повномасштабну збройну агресію РФ проти України, постачальники мереж/послуг адаптувалися до усіх викликів сьогодення, продовжуючи вдосконалювати бізнес-процеси та надавати доступ до сучасних електронних комунікаційних послуг та сервісів. Про що, певною мірою свідчить, той факт, що станом на 31.12.2023 кількість суб'єктів господарювання, відомості стосовно яких внесено до Реєстру постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг, сягнула 4 113, що на 2 077 суб'єктів господарювання більше ніж у 2022 році (Рис. 1.8). Фактична кількість суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність з надання електронних комунікаційних послуг, досягла довоєнного рівня, що демонструє позитивну динаміку сталого розвитку сектору і свідчить про зростання конкуренції на практично всіх ринках послуг та на території усіх регіонів.

Рис. 1.8
Кількість постачальників мереж/послуг, включених до Реєстру

Одним із основних напрямків розвитку сектору електронних комунікацій стала технологічна модернізація мереж доступу та їх активний перехід до використання волоконно-оптичних технологій, внаслідок зростаючого попиту з боку споживачів послуг та бізнес-користувачів, з одночасною відмовою від технічного обслуговування та експлуатації менш продуктивних та менш енергоефективних мереж.

Важливим кроком на виконання Закону про ЕК та зобов'язань, взятих відповідно до Угоди про асоціацію у сфері електронних комунікацій, стало:

- **впровадження системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112:**

Постачальники мереж/послуг протягом року реалізовували комплекс заходів з поетапного переналаштування та зміни конфігурації власних мереж для агрегації та передачі викликів під час здійснення екстрених комунікацій за номером 112 з місцевого рівня на регіональний, зокрема до двох комунікаційних центрів «Служба 112» у містах Київ та Львів. Скорочений номер екстреної допомоги населенню 112 був відкритий з 01.07.2023 року на мережах загального користування на території центрального макрорегіону, до якого увійшли м. Київ, Київська, Житомирська, Вінницька, Черкаська та Чернігівська області, а з грудня 2023 року до мереж загального користування був підключений комутаційний центр «Служба 112» у західному макрорегіоні, робота якого поки охоплює місто Львів та Львівську область. Початок реалізації цього проєкту свідчить про організаційну та технологічну спроможність мереж мобільного та фіксованого зв'язку до перемаршрутизації трафіку послуг екстрених комунікацій з місцевих мереж на загальнонаціональний рівень шляхом передачі викликів до регіональних комутаційних центрів оперативно-диспетчерських служб екстреної допомоги.

- **впровадження моделі ефективного оператора (LRIC):**

фахівці НКЕК спільно з постачальниками мереж та компанією Detecon International GmbH у рамках проєкту DPS2UA розробили модель ефективного оператора (Bottom-up LRIC), яка була затверджена рішенням НКЕК від 07.06.2023 № 225 «Про схвалення моделі ефективного оператора» та № 226 «Про оприлюднення результатів розрахунків моделі ефективного оператора щодо вартості послуг термінації національного трафіку для мобільного та фіксованого голосового зв'язку».

З метою впровадження зазначеної моделі ухвалено:

- постанову НКЕК від 23.08.2023 № 322 «Про затвердження Порядку встановлення розмірів розрахункових такс за послуги термінації національного трафіку для мобільного та фіксованого голосового зв'язку», зареєстровану у Мін'юсті 08.09.2023 № 1592/40648

- постанову НКЕК від 18.10.2023 № 391 «Про затвердження розрахункових такс за послуги термінації національного трафіку для мобільного та фіксованого голосового зв'язку», зареєстровану в Мін'юсті 01.11.2023 за № 1898/40954.

Впровадження моделі LRIC сприяє розвитку конкуренції на ринку електронних комунікацій, шляхом формування вартості послуг термінації на основі витрат моделі ефективного оператора і як наслідок формування доступних цін для споживачів.

Збір даних, побудова та впровадження моделі LRIC в умовах воєнного стану – це унікальний досвід та велике досягнення України на шляху інтеграції до Єдиного цифрового ринку ЄС.

Разом з тим, триваюча збройна агресія РФ проти України призводить до пошкоджень електронних комунікаційних мереж та їх інфраструктури внаслідок кібератак, бойових дій та ракетних ударів, що в свою чергу, веде до необхідності додаткових фінансових витрат з боку постачальників мереж/послуг для відновлення таких пошкоджень. Прикладом негативного

впливу дій агресора стала потужна кібератака на мережу національного оператора зв'язку ПрАТ «Київстар», яка відбулась 12.12.2023 року.

Основними проблемними питаннями сфер електронних комунікацій та надання послуг поштового зв'язку залишається доступність та якість надання послуг у сільських та віддалених районах, а також проблем відновлення надання послуг на територіях, постраждалих від ведення бойових дій.

СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ПОСЛУГ МОБІЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ

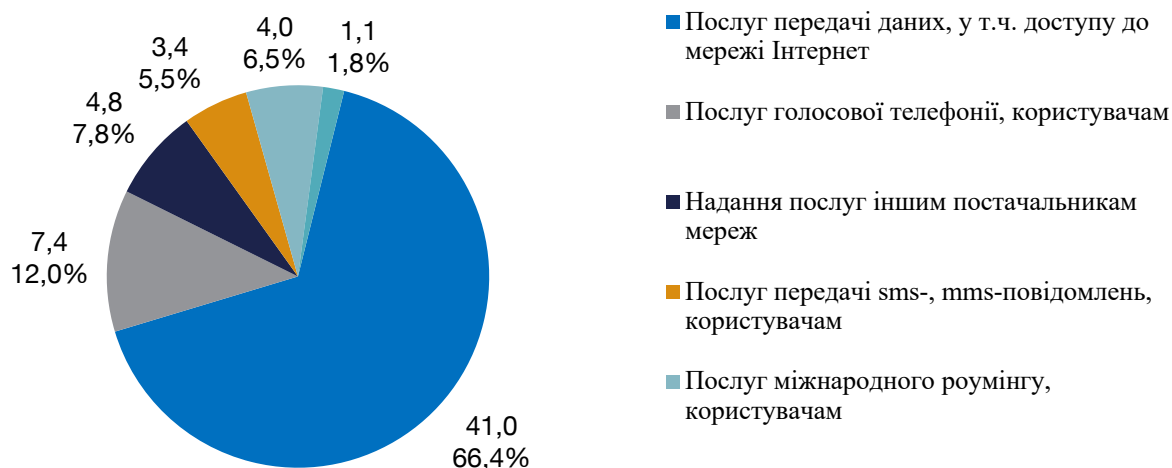
Доходи від надання послуг мобільного зв'язку у 2023 році склали 61,7 млрд грн, їх питома вага у загальному обсязі доходів від надання електронних комунікаційних послуг становила 63,4 %.

В структурі доходів від надання послуг мобільного зв'язку найбільшими частками є доходи від надання послуг передачі даних, у тому числі доступу до мережі Інтернет – 66,4%, що становлять 41,0 млрд грн та доходи від надання послуг голосової телефонії – 12,0%, що становлять 7,4 млрд грн, сумарна частка яких становила 78,4% (Рис. 1.9).

Рис. 1.9

Структура доходів від надання послуг мобільного зв'язку за 2023 рік, млрд грн

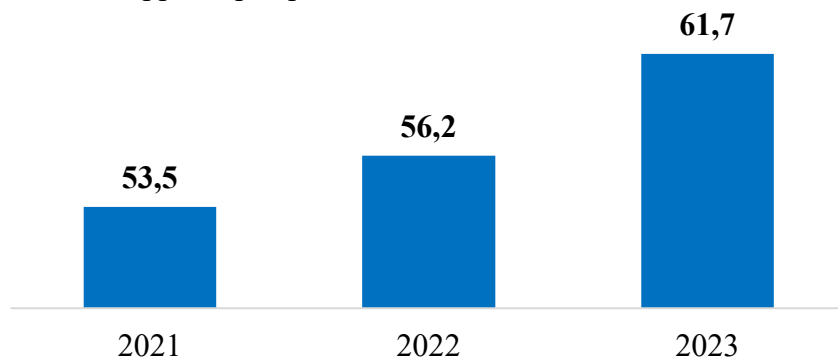
Загальний обсяг - 61,7 млрд грн

Доходи від надання послуг мобільного зв'язку демонструють позитивну динаміку, так за підсумками 2023 року доходи збільшились на 9,8% у порівнянні із 2022 роком (Рис. 10).

Рис. 1.10

Динаміка доходів від надання послуг мобільного зв'язку за 2021-2023 рр., млрд грн

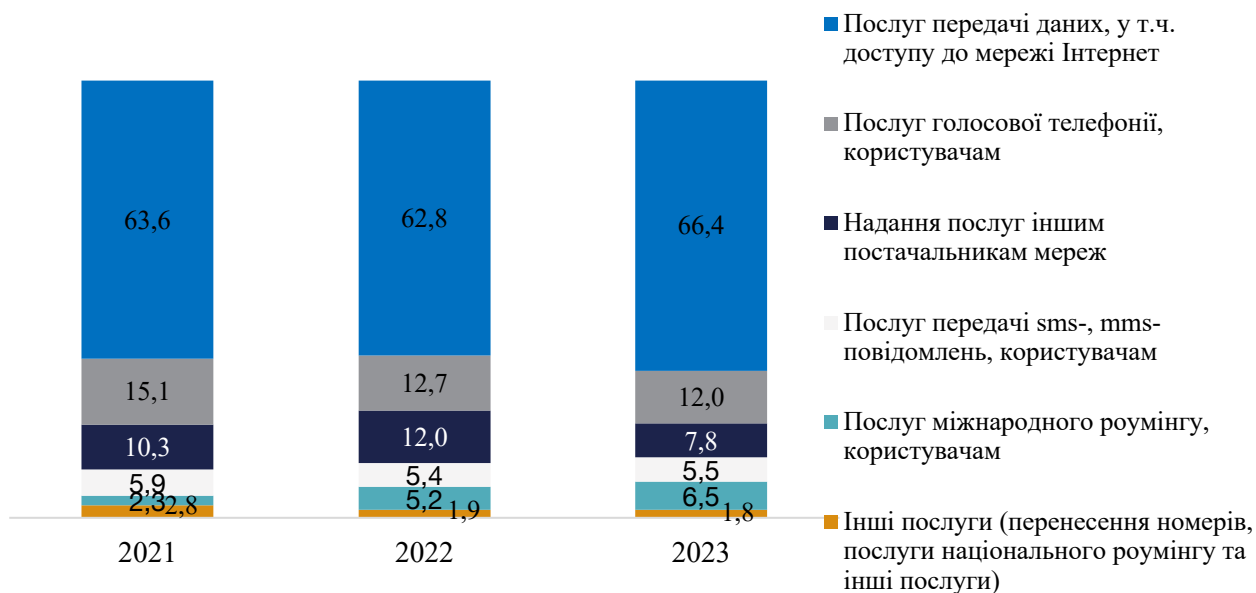
У 2023 році спостерігається тенденція збільшення часток доходів у порівнянні із 2022 роком, від (Рис. 1.11):

- надання послуг передачі даних, у т.ч. доступу до мережі Інтернет - 3,6 відсоткові пункти;
- надання послуг міжнародного роумінгу користувачам - 1,3 відсоткові пункти.

Проте, у 2023 році зменшилися доходи від надання послуг іншим постачальникам мереж у порівнянні з 2022 роком, відповідно в структурі доходів зменшилася їх частка на 4,2 відсоткових пункти.

Рис. 1.11

Динаміка структури доходів від надання послуг мобільного зв'язку за 2021-2023 роки, %

Кількість активних ідентифікаційних карток мережі мобільного зв'язку станом на 31.12.2023 склала 50,3 млн од., що на 2% більше ніж станом на 31.12.2022 та на 5,6 млн од. менше ніж станом на 31.12.2021 (Рис.1.12). Зазначене пов'язано із повномасштабним вторгненням РФ на територію України, недоступністю мереж мобільного зв'язку на тимчасово окупованих територіях України, кібератакою на мережу ПрАТ "Київстар" (грудень 2023 року) та внаслідок міграції населення з метою пошуку притулку поза межами країни.

Рис. 1.12

Динаміка кількості активних ідентифікаційних карток мережі мобільного зв'язку у 2021-2023 рр., млн од.

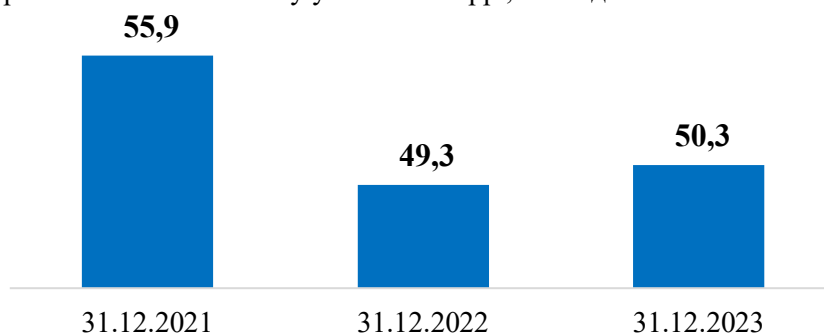
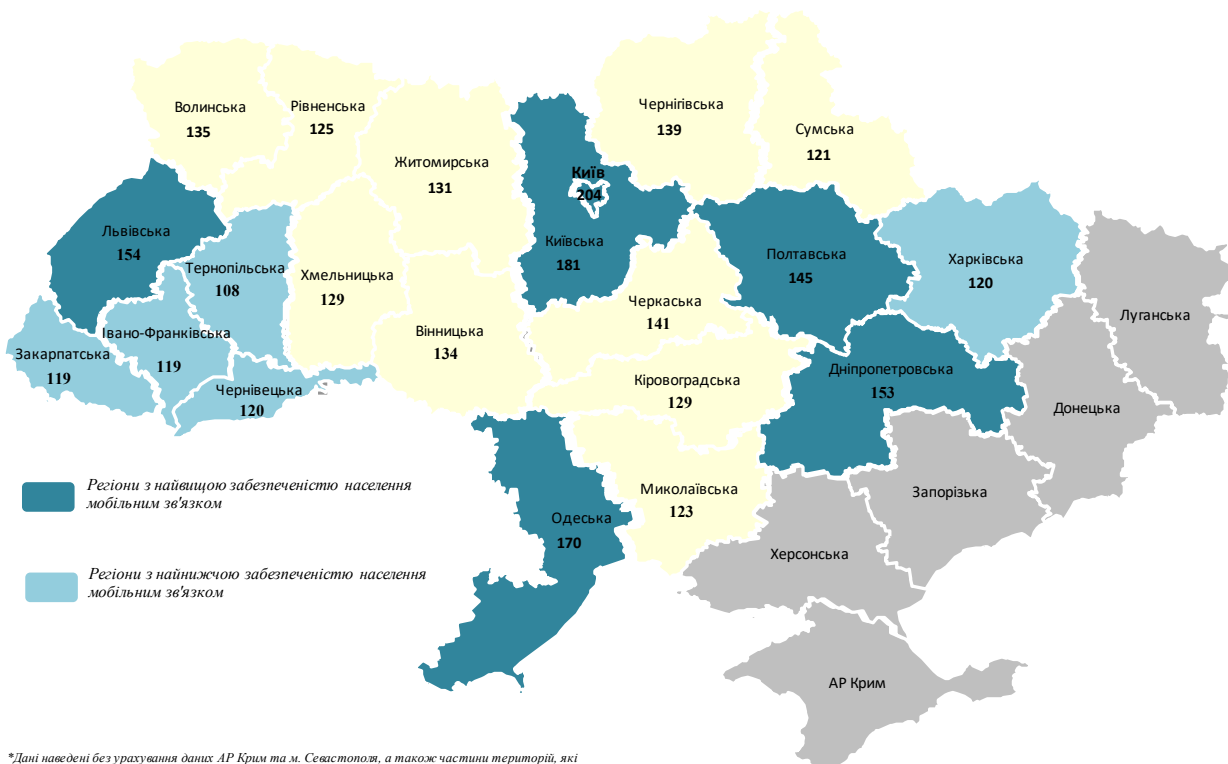

Рис. 1.13

Забезпеченість населення мобільним зв'язком на 100 жителів*, за регіонами станом на 31.12.2023

В середньому по Україні - 145 активних ідентифікаційних карток мережі мобільного зв'язку

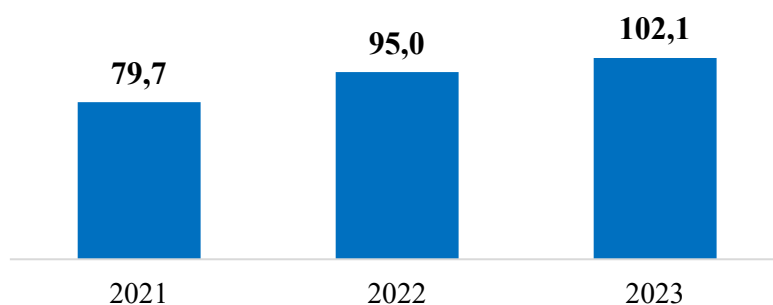

*Дані наведені без урахування даних АР Крим та м. Севастополя, а також частини територій, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), у Донецькій, Луганській, Запорізькій та Херсонській областях

Середньомісячний дохід від надання послуг мобільного зв'язку в розрахунку на одну активну ідентифікаційну картку (ARPU) у 2023 році збільшився на 7,5% у порівнянні з 2022 роком та становив 102,1 грн. (Рис.1.14).

Рис. 1.14

Середньомісячний дохід від надання послуг мобільного зв'язку у розрахунку на одну активну ідентифікаційну картку, грн/міс.

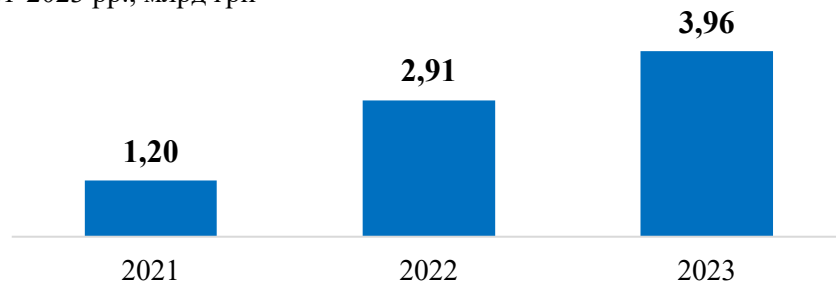

Міжнародний роумінг

За підсумками 2023 року доходи від надання послуг міжнародного роумінгу склали 3,96 млрд грн, що в 1,3 рази більше ніж у 2022 році та в 3,3 рази більше ніж у 2021 році (Рис.1.15). Зазначене пов'язано з вимушеною міграцією населення України до інших країн світу, передусім держав-членів ЄС, внаслідок повномасштабного вторгнення РФ на територію України.

Рис. 1.15

Динаміка доходів від надання послуг міжнародного роумінгу за 2021-2023 рр., млрд грн

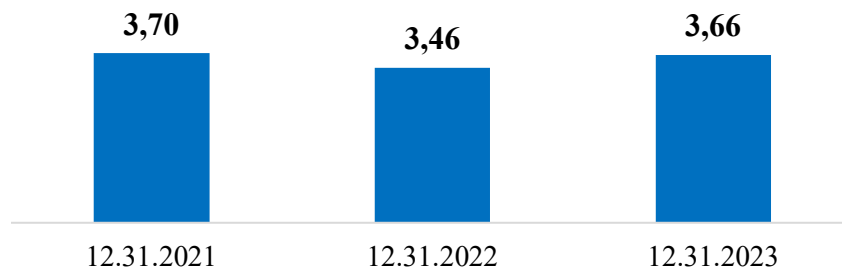

Послуги M2M

Динаміка кількості активних ідентифікаційних карток мережі мобільного зв'язку, використаних для отримання послуг M2M, станом на 31.12.2023 майже досягла довоєнного рівня та становить 3,66 млн од. (Рис.1.16).

Рис. 1.16

Динаміка кількості активних ідентифікаційних карток мережі мобільного зв'язку за послугою M2M у 2021 - 2023 рр., млн од.

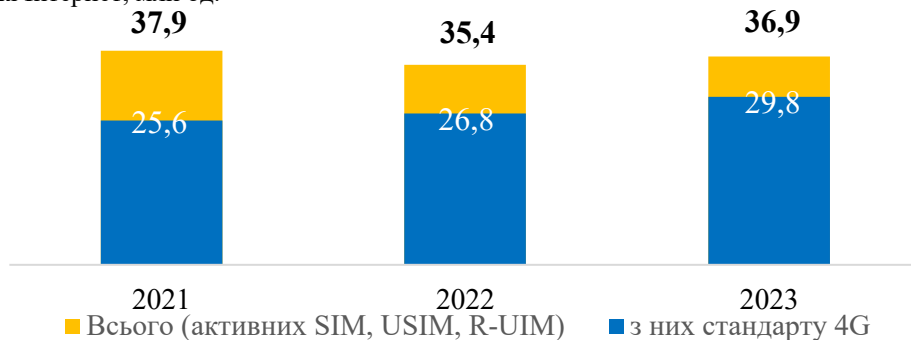
Мобільний Інтернет

Загальна кількість активних ідентифікаційних карток мережі мобільного зв'язку, з яких було здійснено доступ до мережі Інтернет, станом на 31.12.2023 становила 36,9 млн од., кількість яких у порівнянні з аналогічним періодом минулого року збільшилась на 4,2% (Рис. 1.17).

З моменту впровадження радіотехнології «Міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ» кількість активних ідентифікаційних карток мережі, з яких було здійснено доступ до мережі Інтернет стандарту 4G, станом на 31.12.2023 досягла 29,8 млн од.

Рис. 1.17

Динаміка кількості активних ідентифікаційних карток мережі мобільного зв'язку, з яких було здійснено доступ до мережі Інтернет, млн од.

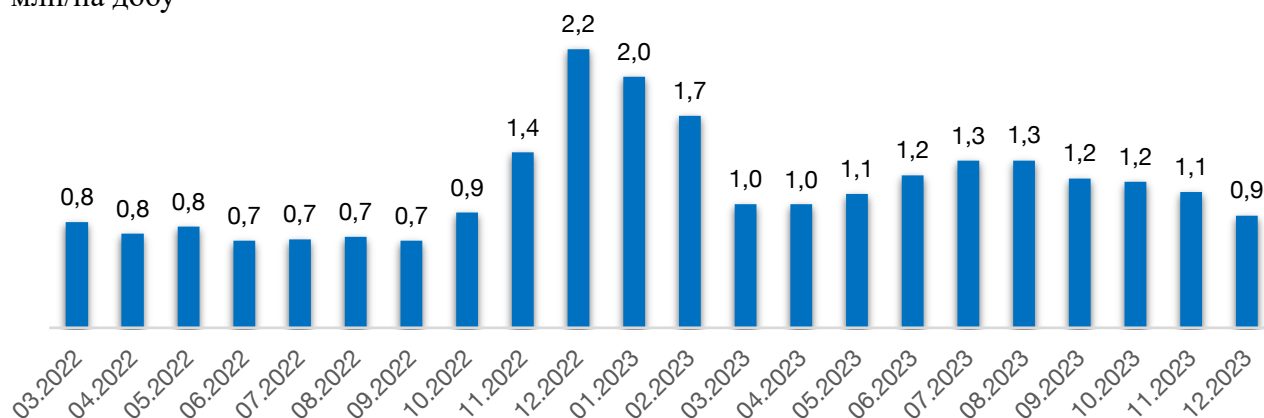
Національний роумінг

Динаміка кількості користувачів послуг національного роумінгу підтверджує ефективність впровадження цієї послуги з метою забезпечення доступу населення до послуг мобільного зв'язку, при ураженнях і пошкодженнях певних елементів інфраструктури або при тимчасовій відсутності електропостачання внаслідок дій держави-агресора. Так, в середньому протягом 2023 року, зазначеною послугою користувалися понад 1 млн користувачів на добу, що дозволило таким користувачам постійно залишатися на зв'язку, мати можливість користуватися послугами голосового зв'язку, передачі SMS та здійснювати виклики до служб екстреної допомоги.

Важливо відзначити, що найбільша кількість користувачів послуг національного роумінгу спостерігалась в період 4 кварталу 2022 року - 1 квартал 2023 року (Рис. 1.18). Наведена динаміка демонструє, що попит на послуги національного роумінгу зростають саме в ті моменти, коли відсутнє покриття мережі домашнього постачальника послуг або внаслідок ураження елементів інфраструктури (відсутність електропостачання, пошкодження волоконно-оптичних ліній зв'язку або фізичного знищення базових станцій).

Рис. 1.18

Динаміка кількості користувачів послуги національного роумінгу, млн/на добу

Послуги перенесення номеру

У 2023 році кількість абонентів, які скористалися послугою перенесення номеру на мережу мобільного зв'язку іншого постачальника послуг, становила 143,9 тис. номерів, що вдвічі більше ніж у 2022 році.

Донор Отримувач	ПрАТ «ВФ Україна»	ПрАТ «Київстар»	ТОВ «Інтертелеком»	ТОВ «лайфселл»	ТОВ «ТриМоб»	Всього перенесено до:
ПрАТ «ВФ Україна»	X	12 031	169	13 916	72	26 188
ПрАТ «Київстар»	5 625	X	42	6 833	24	12 524
ТОВ «Інтертелеком»	38	32	X	14	0	84
ТОВ «лайфселл»	51 988	52 509	314	X	195	105 006
ТОВ «ТриМоб»	25	20	1	29	X	75
Всього перенесено від:	57 676	64 592	526	20 792	291	143 877

За результатами 2023 року найбільшу кількість перенесених номерів здійснено на мережу ТОВ «лайфселл», до мережі якої було перенесено 72,9% номерів від перенесених.

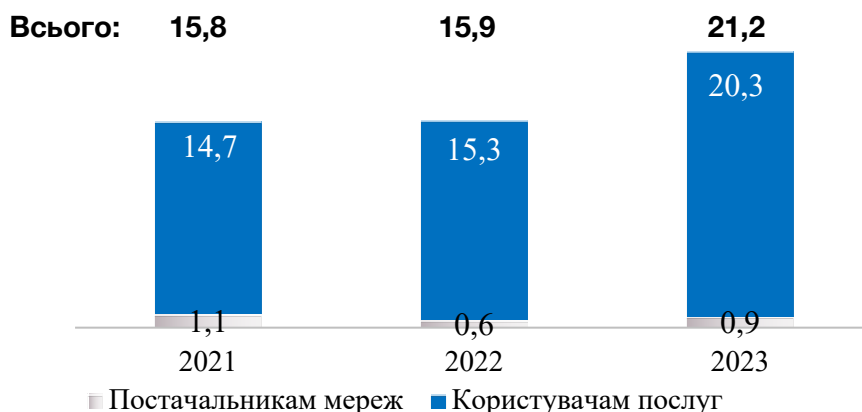
Загалом, починаючи з дати впровадження послуги (01.05.2019), перенесено 396,2 тис. номерів абонентів мереж мобільного зв'язку, що дозволило кінцевим користувачам послуг реалізувати свої права щодо вільного вибору постачальника послуг за критеріями ціна/якість/територія покриття.

СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ПОСЛУГ ФІКСОВАНОГО ДОСТУПУ ДО ІНТЕРНЕТУ

Доходи від надання послуг доступу до фіксованої мережі Інтернет у 2023 році склали 21,2 млрд грн, їх питома вага у загальному обсязі доходів від надання електронних комунікаційних послуг становила 21,8 %.

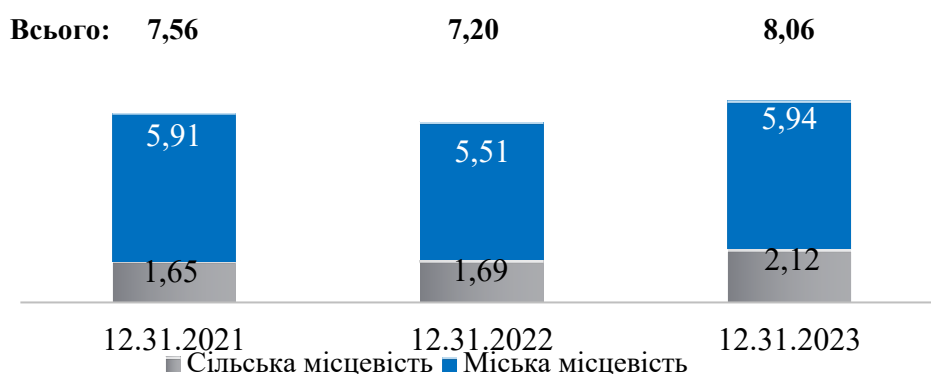
За результатами 2023 року обсяг доходів від надання послуг доступу до фіксованої мережі Інтернет користувачам послуг становили 20,3 млрд грн, постачальникам мереж – 0,9 млрд грн, загальний обсяг яких збільшився на 33,3% (Рис. 1.19).

Рис. 1.19
Динаміка доходів від надання послуг доступу до
фіксованої мережі Інтернет за 2021-2023, млрд грн

Станом на 31.12.2023 року кількість ліній (точок) фіксованого доступу до мережі Інтернет становила 8,06 млн од, що майже на 12% більше у порівнянні з 31.12.2022. При цьому кількість таких ліній у **сільській місцевості збільшилась на 25,4%**, та становила 2,12 млн од., що свідчить про підвищення доступності широкосмугового доступу до Інтернету в сільській місцевості (Рис.1.20).

Рис. 1.20
Динаміка кількості ліній (точок) фіксованого доступу до
мережі Інтернет, млн од.

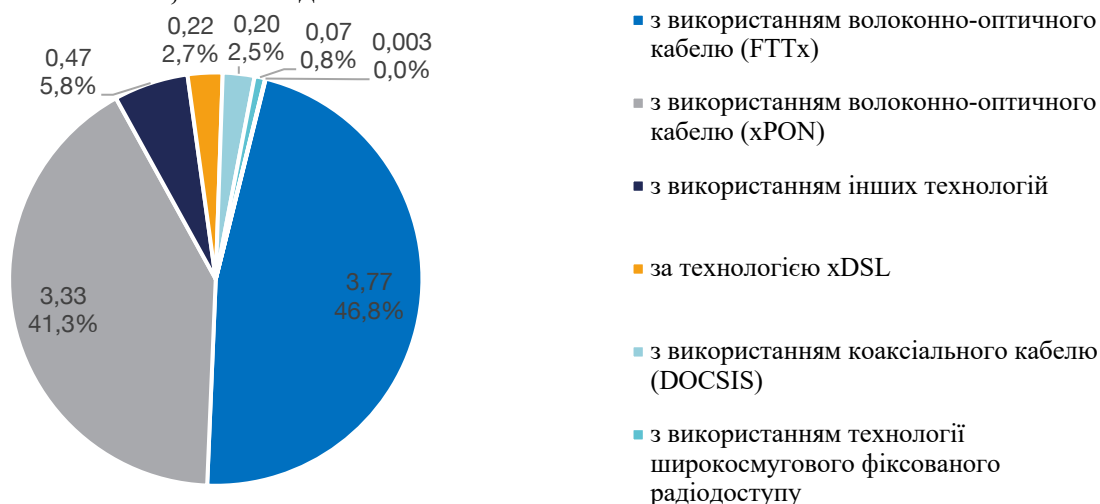

В структурі розподілу ліній (точок) фіксованого доступу до мережі Інтернет в розрізі технологій найбільшу кількість складають лінії з використанням волоконно-оптичного кабелю, що становлять 7,1 млн од., загальна частка яких у 2023 році склала **88,1%**, з них FTTx – 46,8% та xPON – 41,3% (Рис.1.21). Зважаючи на динаміку цифрового прогресу, технологія xPON не лише відзначається сталим зростанням на ринку електронних комунікацій, але є потенціалом для впровадження гігабітного підключення, що відповідає загальноєвропейській стратегії розвитку Гігабітного підключення.

Рис. 1.21

Структура розподілу ліній (точок) фіксованого доступу до мережі Інтернет в розрізі технологій, млн од.

Загальна кількість: 8,06 млн од.

У 2023 році частка ліній (точок) фіксованого доступу до мережі Інтернет з використанням волоконно-оптичного кабелю у порівнянні з 2022 роком (Рис. 1.22):

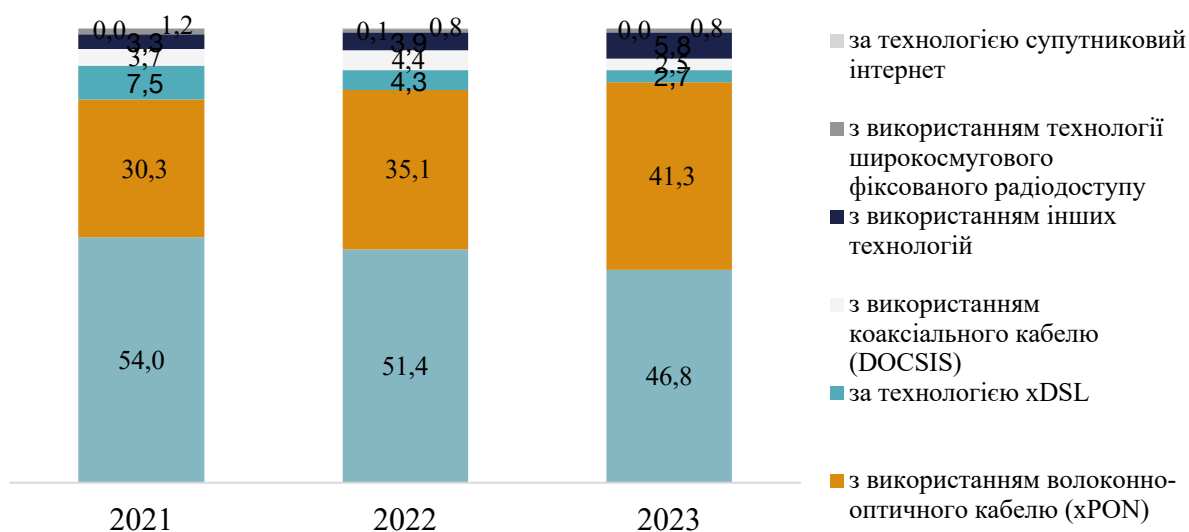
- xPON збільшилась на 17,7%
- FTTx зменшилась майже на 9%

Збільшення частки використанням технології xPON викликане технологічним потенціалом гігабітної швидкості доступу та пов'язане із випадками відсутності стабільного електроживлення у зв'язку із руйнуванням об'єктів енергетичної інфраструктури внаслідок ракетних обстрілів.

Незважаючи на наслідки повномасштабної збройної агресії РФ проти України завданої сектору широкопasmового доступу до мережі Інтернет, активний попит стимулює постачальників послуг фіксованого доступу до мережі Інтернет продовжувати впровадження заходів з розширення та модернізації своїх мереж та їх елементів.

Рис. 1.22

Динаміка структури розподілу ліній (точок) фіксованого доступу до мережі Інтернет в розрізі технологій за 2021-2023 роки, %

В структурі розподілу ліній (точок) фіксованого доступу до мережі Інтернет в розрізі швидкостей найбільшу кількість ліній (точок) фіксованого доступу складають (Рис. 1.23):

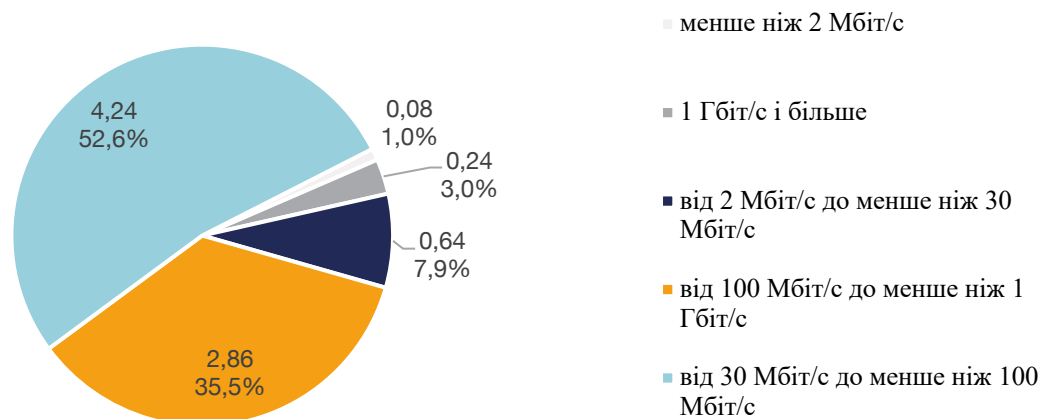
- на швидкості від 30 до менше ніж 100 Мбіт/с понад 4,2 млн од.
- на швидкості від 100Мбіт/с до менше ніж 1 Гбіт/с – понад 2,8 млн од.

Сумарна частка зазначених ліній у загальній кількості ліній (точок) фіксованого доступу до мережі Інтернет у 2023 році склала 88,1%.

Рис. 1.23

Структура розподілу ліній фіксованого Інтернету в розрізі швидкості доступу, млн од.

Загальна кількість: 8,06 млн од.

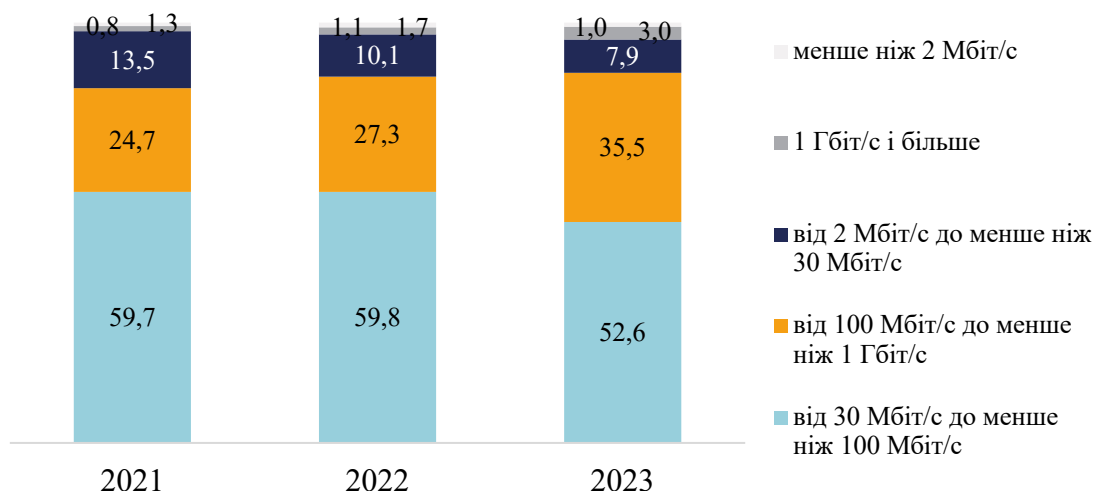

Динаміка розподілу ліній (точок) фіксованого Інтернету в розрізі швидкостей доступу демонструє тенденцію до збільшення частки кількості ліній (точок) фіксованого Інтернету на швидкості (Рис. 1.24):

- від 100 Мбіт/с до менше ніж 1 Гбіт/с - на **30,0%**
- 1 Гбіт/с і більше - понад **75%** відповідно більше у порівнянні із 2022 роком.

Рис. 1.24

Динаміка структури розподілу ліній (точок) фіксованого Інтернету в розрізі швидкості доступу за 2021-2023 роки, %

Середньомісячний дохід від надання послуг фіксованого доступу до мережі Інтернет у розрахунку на одного абонента (ARPU) за даними 2023 році збільшився на 18,6% у порівнянні з 2022 роком і склав 219,0 грн/міс (Рис. 1.25).

Рис. 1.25

Середньомісячний дохід від надання послуг фіксованого доступу до мережі Інтернет у розрахунку на одну лінію (точку) фіксованого доступу до мережі Інтернет, грн/міс.

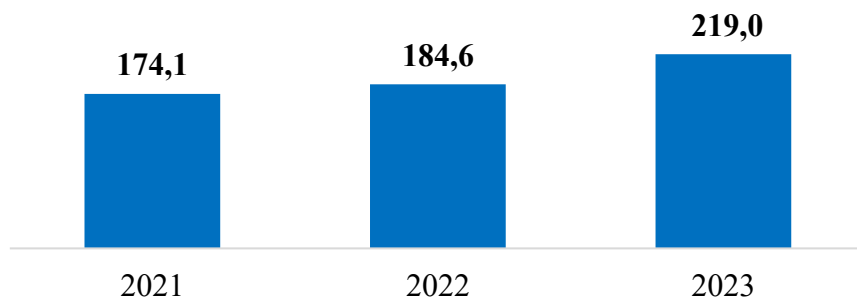
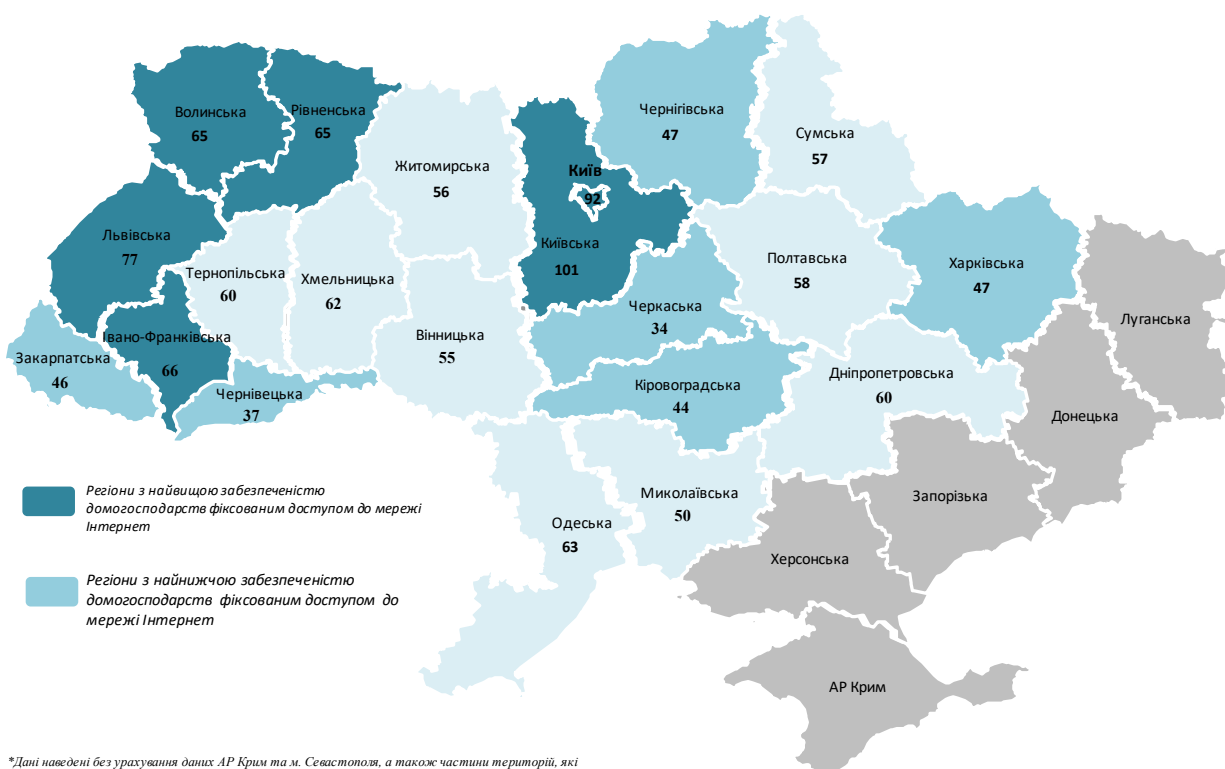

Рис. 1.26

Забезпеченість домогосподарств фіксованим доступом до мережі Інтернет у розрахунку на 100 домогосподарств*, за регіонами станом на 31.12.2023

В середньому по Україні - 62 домогосподарства у розрахунку на 100 домогосподарств

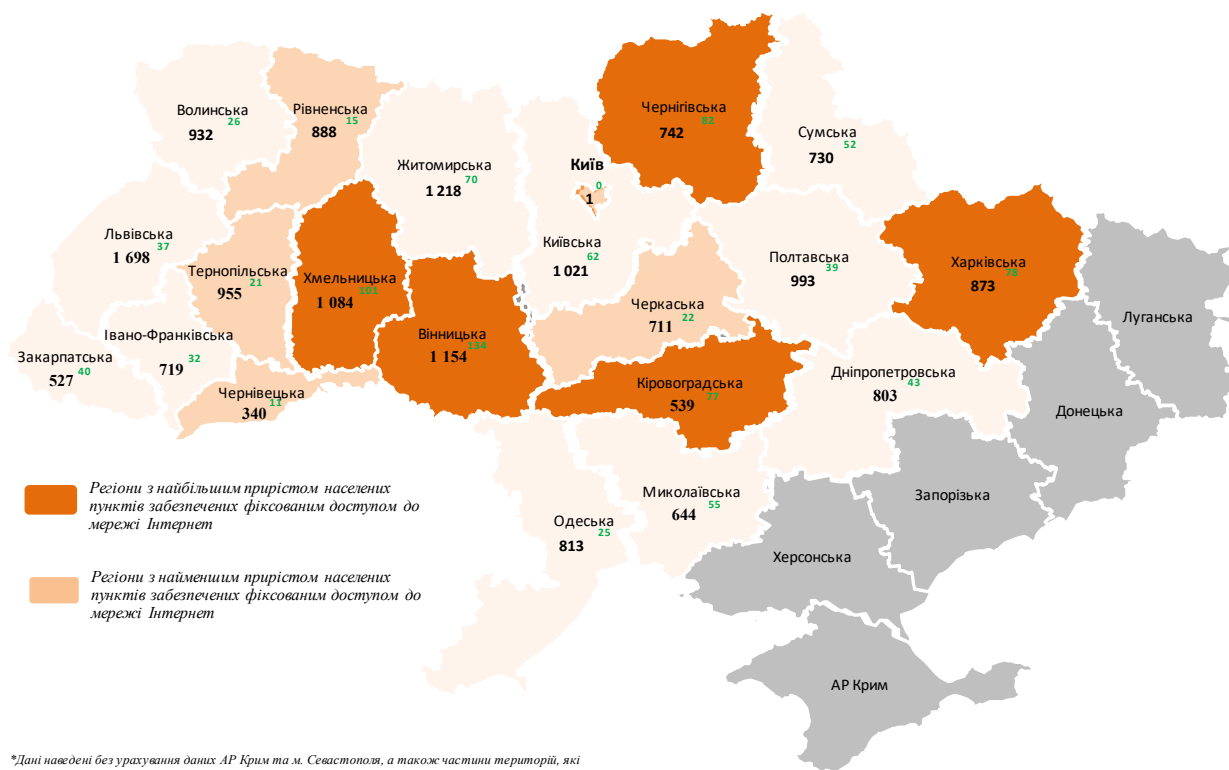

*Дані наведені без урахування даних АР Крим та м. Севастополя, а також частини територій, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), у Донецькій, Луганській, Запорізькій та Херсонській областях

Рис. 1.27

Кількість населених пунктів України* забезпечені фіксованим доступом до мережі Інтернет та зміни в кількості відносно 2022 року, за регіонами станом на 31.12.2023

Всього по Україні 17 385 населених пунктів* забезпечені фіксованим доступом до мережі Інтернет, що на 1 022 од. більше ніж у 2022 році)

*Дані наведені без урахування даних АР Крим та м. Севастополя, а також частини територій, які розташовані в районах проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), у Донецькій, Луганській, Запорізькій та Херсонській областях

Широкосмуговий доступ до мережі Інтернету є ключовим елементом для розвитку сучасного цифрового суспільства та економіки, що сприяє інноваціям, підвищує конкурентоспроможність та покращує якість життя населення. Забезпечення широкосмугового доступу до мережі Інтернет відкриває необмежені можливості споживачам отримувати доступ до різноманітних цифрових сервісів, таких як: електронні адміністративні послуги, Інтернет-банкінг, пошукові системи, електронні засоби навчання та освіти, електронна комерція, телемедицина, засоби масової інформації та багато інших. Так, з метою створення організаційно-правових умов для забезпечення доступу споживачів до універсальних електронних комунікаційних послуг наказом Адміністрації Держспецзв'язку від 23.06.2023 № 549, зареєстрованого в Мін'юсті 06.07.2023 за № 1150/40206, до універсальної електронної комунікаційної послуги віднесено послугу широкосмугового доступу до мережі Інтернет у фіксованому місці, яка забезпечує швидкість передачі даних у кінцевому пункті мережі не менше ніж 30 Мбіт/с.

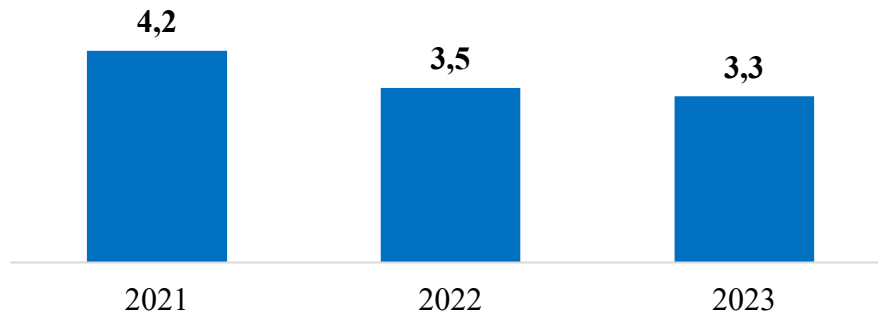
Постачальники послуг продовжують вживати заходи з метою забезпечення безоплатного та безпарольного доступу до Інтернету через мережі Wi-Fi, які перебувають у їх управлінні, у публічних місцях та/або в середині приміщень центрів обслуговування абонентів, що спрямовано на забезпечення населення зв'язком при відсутності електроживлення.

СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ГОЛОСОВИХ ПОСЛУГ ФІКСОВАНОГО ЗВ'ЯЗКУ

Доходи від надання послуг фіксованого зв'язку у 2023 році склали 3,3 млрд грн, що на 5,7% менше ніж у 2022 році, та їх питома вага у загальному обсязі доходів від надання електронних комунікаційних послуг становила 3,4 %. (Рис. 1.28).

Рис. 1.28

Динаміка доходів від надання голосових послуг фіксованого зв'язку за 2021-2023 рр., млрд грн

В структурі доходів від надання послуг фіксованого зв'язку найбільшу частку – 45,7% складають доходи від надання послуг місцевого телефонного зв'язку (Рис. 1.29).

Рис. 1.29

Структура доходів від надання голосових послуг фіксованого зв'язку за

2023 рік, млрд грн

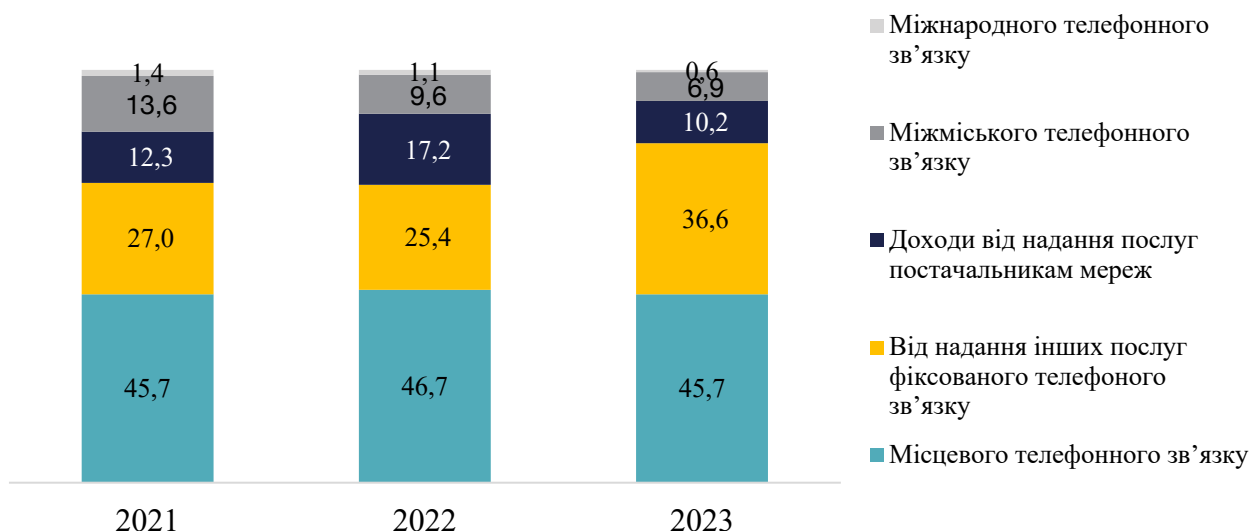
Загальний обсяг - 3,33 млрд грн

Динаміка структури доходів від надання голосових послуг фіксованого зв'язку демонструють зменшення часток доходів від надання послуг постачальникам мереж, та міжнародного та міжміського телефонного зв'язку на 7,0 і 0,5 та 2,7 відсоткові пункти відповідно. Зменшення попиту на послуги фіксованого зв'язку, призводить до відповідного зменшення обсягів трафіку голосових послуг фіксованого зв'язку. В той же час, частка від надання інших послуг фіксованого телефонного зв'язку збільшилась на 11,2 відсоткові пункти, що свідчить про його стратегічний розвиток та адаптацію до нових вимог ринку (Рис. 1.30).

Рис. 1.30

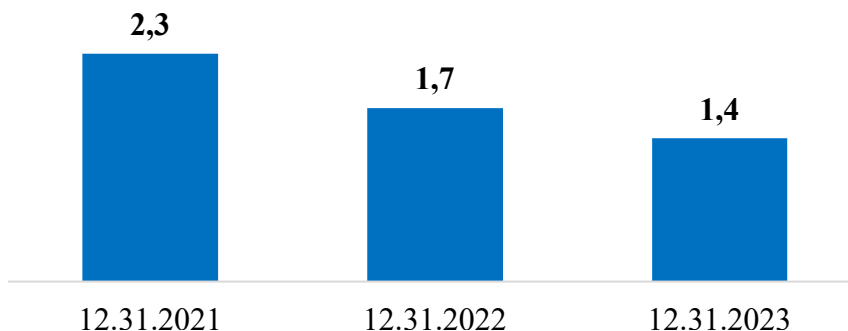
Динаміка структури доходів від надання голосових послуг фіксованого зв'язку за 2023 рік, %

Зберігається тенденція зниження попиту населення на послуги фіксованого зв'язку, так, станом на 31.12.2023 кількість ліній фіксованого зв'язку склала 1,4 млн од., що на 17,6% менше ніж станом на 31.12.2022 (Рис.1.31).

Рис. 1.31

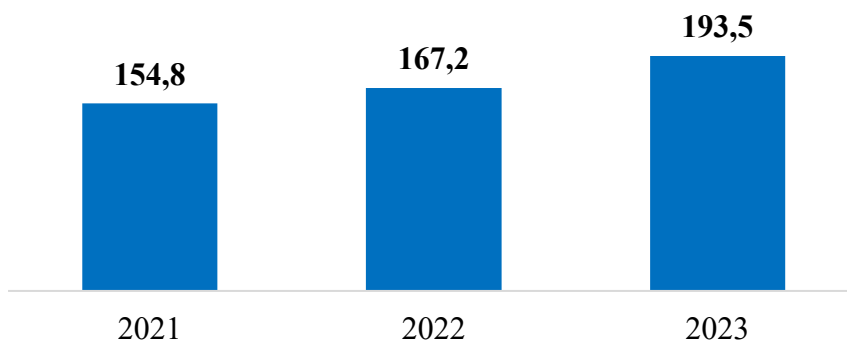
Динаміка кількості абонентів фіксованого зв'язку (фіксованих ліній) за 2021-2023 рр., тис. од.

Середньомісячний дохід від надання голосових послуг фіксованого зв'язку на одного абонента фіксованого зв'язку (фіксованих ліній) (ARPU) у 2023 році збільшився на 15,7% та становив 193,5 грн/міс (Рис. 1.32).

Рис. 1.32

Середньомісячний дохід від надання голосових послуг фіксованого зв'язку на одного абонента фіксованого зв'язку (фіксованих ліній) за 2021-2023 рр., грн/міс.

Численні руйнування та пошкодження інфраструктури електронних комунікаційних мереж, в першу чергу їх абонентських ліній, суттєво ускладнюють підтримку та відновлення їх працездатності, призводять до тривалої відсутності зв'язку та відповідно до зниження попиту населення на голосові послуги фіксованого зв'язку, які надаються з використанням аналогових технологій. Наслідком такого стану є продовження щорічного зменшення загальної кількості кінцевих користувачів голосових послуг фіксованого зв'язку. Водночас, в країні активно збільшується попит споживачів та бізнес-користувачів на послуги SIP-телефонії з використанням як мереж фіксованого зв'язку з негеографічним планом нумерації, так і географічних номерів місцевих телефонних мереж (віртуальні АТС, розподілені віртуальні офіси, віддалені робочі місця тощо).

В умовах зростання конкуренції на ринках послуг голосового зв'язку, де перевагу наразі отримують мережі мобільного зв'язку, актуальним питанням для постачальників голосових послуг фіксованого зв'язку залишається реалізація проєктів модернізації та оптимізації власних електронних комунікаційних мереж з метою трансформації власної діяльності в напрямку розширення переліків послуг та сервісів, підвищення їх якості, пошуку нових інноваційних підходів до роботи із споживачами.

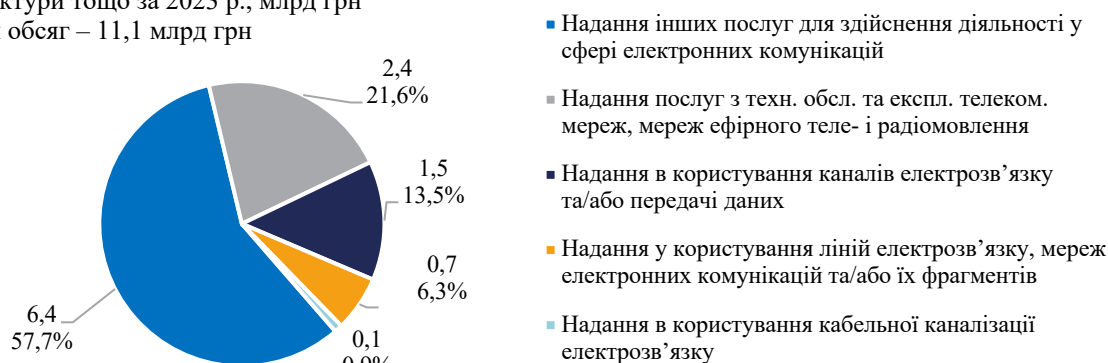
Крім того, зміни підходів до регулювання питань маршрутизації трафіку голосових електронних комунікацій, які були проведені НКЕК протягом 2023 року, відкрили для постачальників голосових послуг фіксованого зв'язку можливість розбудови плоских мереж з використанням високопродуктивних комутаційних систем за рахунок скасування поділу трафіка на місцевий та міжміський, об'єднавши їх у національний, а також надання права постачальникам здійснювати маршрутизацію трафіка у власних електронних комунікаційних мережах відповідно до власних внутрішніх правил.

ПОСЛУГИ ДОСТУПУ ДО ІНФРАСТРУКТУРИ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙНИХ МЕРЕЖ

Доходи від надання в користування каналів електрозв'язку та об'єктів інфраструктури у 2023 році склали 11,1 млрд грн, їх питома вага у загальному обсязі доходів від надання електронних комунікаційних послуг становила 11,4 % (Рис. 1.33).

Рис. 1.33

Структура доходів від надання послуг в користування каналів електрозв'язку, об'єктів інфраструктури тощо за 2023 р., млрд грн
Загальний обсяг – 11,1 млрд грн

В структурі доходів від надання послуг в користування каналів електрозв'язку 6,4 млрд грн складають доходи від надання інших послуг для здійснення діяльності у сфері електронних комунікацій, які включають такі послуги як: передача сигналів в електронних комунікаційних мережах для кабельного телебачення, послуги Дата-центру (хостинг), плата за доступ та користування мережею мобільного зв'язку, оренда електронних комунікаційних мереж, надання в користування блоків IP адрес, роботи пов'язані з централізованим технічним адмініструванням перенесених абонентських номерів тощо.

В динаміці структури доходів від надання послуг в користування каналів електрозв'язку, об'єктів інфраструктури тощо за 2023 рік спостерігається збільшення частки від надання інших послуг для здійснення діяльності у сфері електронних комунікацій на 13,2 відсоткові пункти у порівнянні до 2022 року, та зменшення часток від (Рис. 1.34):

- надання послуг з технічного обслуговування та експлуатації телеком. мереж, мереж ефірного теле- і радіомовлення – на 8,6 відсоткових пунктів;

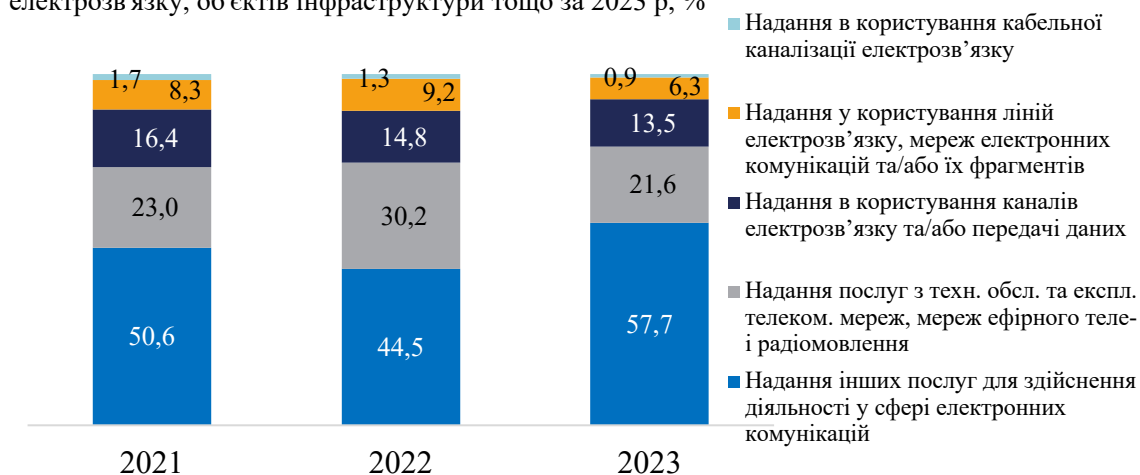
- надання в користування каналів електрозв'язку та/або передачі даних – на 1,3 відсоткові пункти;

- надання у користування ліній електрозв'язку, мереж електронних комунікацій та/або їх фрагментів – на 2,9 відсоткові пункти;

- надання в користування кабельної каналізації електрозв'язку – на 0,4 відсоткові пункти.

Рис. 1.34

Динаміка структури доходів від надання послуг в користування каналів електрозв'язку, об'єктів інфраструктури тощо за 2023 р, %

СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ПОСЛУГ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

25.05.2023 набрав чинності Закон про пошту, згідно з яким на НКЕК покладено нові повноваження національного регулятора у сфері надання послуг поштового зв'язку. Закон визначає правові, соціально-економічні та організаційні основи діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку, а також регулює відносини між органами державної влади та органами місцевого самоврядування, операторами поштового зв'язку і користувачами їхніх послуг.

На виконання Закону про пошту НКЕК протягом 2023 року розроблено та затверджено - 4 нормативно-правових актів щодо:

- порядку та форми ведення єдиного державного реєстру операторів поштового зв'язку;
- порядку подання операторами поштового зв'язку звітності та інформації;
- порядку регулювання та встановлення цін (тарифів) на послуги поштового зв'язку з пересилання внутрішніх простих та реєстрованих листів без оголошеної цінності (рекомендованих) масою до 50 грамів і поштових карток та змін до нього;
- граничних цін (тарифів) на послуги поштового зв'язку з пересилання внутрішніх простих та реєстрованих листів без оголошеної цінності (рекомендованих) масою до 50 грамів і поштових карток.

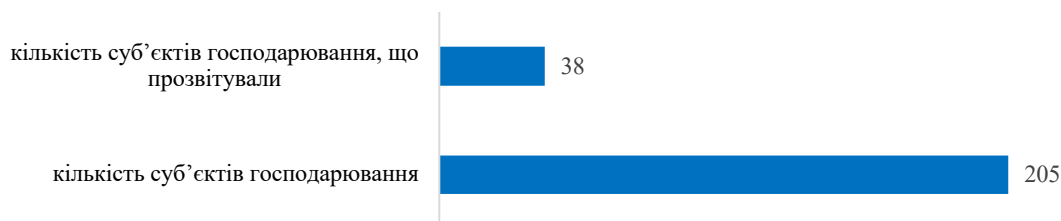
Крім того, наказом Мініфраструктури від 25.05.2023 № 430 «Про визначення призначеного оператора послуг поштового зв'язку» визначено АТ «Укрпошта» визначено призначеним оператором послуг поштового зв'язку.

Лібералізація ринку надання поштових та кур'єрських послуг призвела до спрощення процедури початку здійснення діяльності суб'єктам господарювання, що спричинило збільшення кількості операторів поштового зв'язку та обсягу наданих ними послуг. Відповідно, в Реєстрі поштового зв'язку станом на 30.12.2023 року зареєстровано 205 суб'єктів господарювання, що майже на 14% більше у порівнянні із 2022 роком.

Враховуючи воєнний стан, введений Указом Про введення воєнного стану в Україні, та з урахуванням Закону про захист інтересів суб'єктів подання звітності, актуальною залишається проблема надання операторами поштового зв'язку якісної та своєчасної звітності, а також щорічного надання повідомлень про підтвердження такими операторами своєї діяльності в сфері надання послуг поштового зв'язку. Така ситуація ускладнює формування та реалізацію обґрунтованої державної регуляторної політики в сфері надання послуг поштового зв'язку та обумовлена особливостями воєнного стану в Україні, коли оператори поштового зв'язку, згідно законодавства, можуть не надавати відповідну звітність та повідомлення, некоректною особистою ідентифікацією операторів поштового зв'язку в Реєстрі поштового зв'язку, та недосконалістю законодавства щодо відповідальності операторів за його порушення.

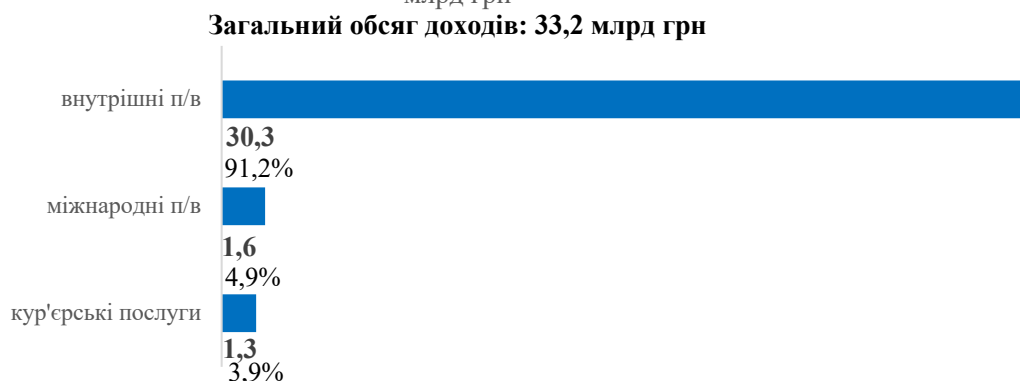
Рис. 1.35

Надання звітності операторами поштового зв'язку в 2023 році

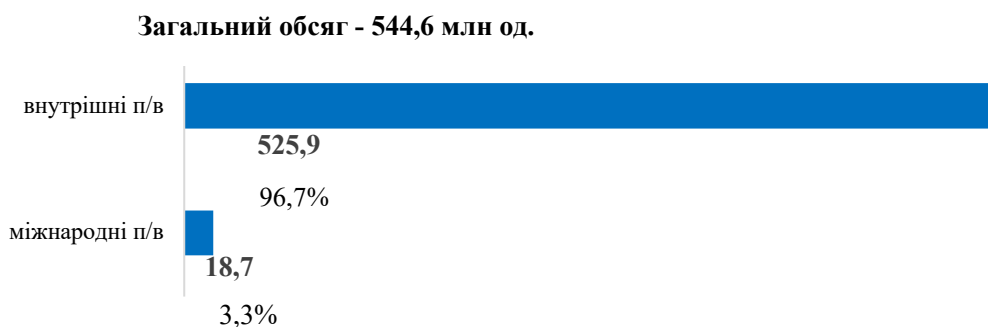
За даними поданої звітності про результати діяльності операторів поштового зв'язку за 2023 рік, доходи від надання поштових та кур'єрських послуг становили 33,2 млрд грн. В структурі доходів найбільшу частку складають доходи від внутрішніх поштових відправлень - 91,2%, при цьому частка доходів від міжнародних поштових відправлень - 4,9% та частка доходів від кур'єрських послуг - 3,9%.

Рис. 1.36
Структура доходів від надання поштових та кур'єрських послуг за 2023 рік,
млрд грн

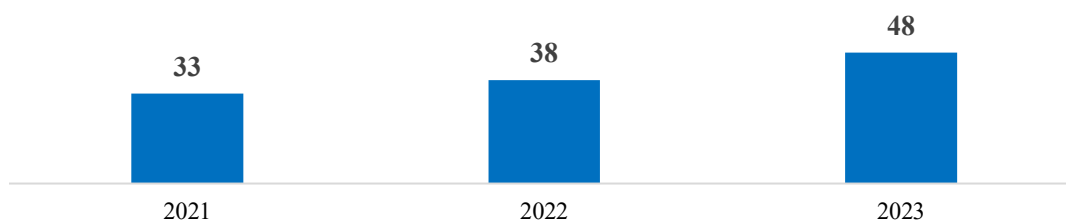
Загальна кількість поштових відправлень за 2023 рік становила 544,6 млн од, з яких внутрішні поштові відправлення склали 525,9 млн од. та міжнародні поштові відправлення - 18,7 млн од.

Рис 1.37
Кількість поштових відправлень за 2023 рік, млн од.

За результатами оцінки ВПС, який визначається за показниками призначених операторів поштового зв'язку щодо надійності, охоплення, стійкості, актуальності, рейтинг України знизився з 33 позиції на 48 внаслідок триваючої повномасштабної збройної агресії РФ проти України.

Рис. 1.38
Індекс поштового зв'язку 2IPD (Integrated Index for Postal Development)

Оператори поштового зв'язку понесли значні фінансові, інфраструктурні та людські втрати. Так, за інформацією найбільших операторів поштового зв'язку (АТ «Укрпошта», ТОВ «Нова пошта», «Meest Пошта», ТОВ «ДЕЛІВЕРІ») щодо руйнування/пошкодження поштової інфраструктури та/або загальних втрат майна операторів з початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України та обсягу збитків в грошовому еквіваленті станом на грудень 2023 року становлять понад 9,9 млрд грн, знищеного/пошкодженого майна більше ніж 3,1 тис. од.

Але попри значні втрати, оператори поштового зв'язку України змогли забезпечити населення доступністю поштових та кур'єрських послуг. Так, наприклад, тільки призначений оператор АТ «Укрпошта» втратив контроль над 12% своїх поштових відділень. Зокрема, 1 338

об'єктів (поштові відділення, сортувальні центри та транспортні вузли) були недоступні для роботи на територіях тимчасово окупованих населених пунктів Луганської, Донецької, Херсонської та Запорізької областей. Робота призначеного оператора здійснювалась з використанням 6 129 стаціонарних поштових відділень та 1 885 мобільних поштових відділень. З метою забезпечення доступом до поштових та фінансових послуг населення, що мешкають у віддалених населених пунктах використовувались мобільні поштові відділення.

Протягом 2022-2023 років оператори поштового зв'язку забезпечили стабільну логістичну підтримку доставки гуманітарної допомоги та вантажів першої необхідності. Слід зазначити, що світова спільнота активно допомагає Україні. Адміністративна Рада ВПС затвердила резолюцію «Надання допомоги та підтримки Україні та її поштовому сектору», в рамках якої, через Надзвичайний фонд солідарності (ESF) був запущений проєкт підтримки зруйнованої/пошкодженої поштової інфраструктури призначеному оператору поштового зв'язку АТ «Укрпошта». Відповідно 12 призначених операторів країн: Австралії, Данії/Швеції, Естонії, Фінляндії, Франції, Німеччини, Ірландії, Японії, Люксембургу, Норвегії, Португалії, Словенії відмовились від зборів за доставку поштових відправлень в Україну, 15 призначених операторів країн: Австрії, Вірменії, Кіпру, Чехії, Естонії, Грузії, Гібралтару, Гернсі, Угорщини, Ірландії, Джерсі, Норвегії, Польщі, Словаччини та Словенії доставляли посилки в Україну безкоштовно. В рамках зазначеного проєкту для АТ «Укрпошта» було надано необхідне обладнання загальним коштом близько 400 тис. швейцарських франків.

Пріоритетними напрямками діяльності НКЕК в сфері надання послуг поштового зв'язку на 2024 рік є:

1. Розвиток законодавства у сфері надання послуг поштового зв'язку, насамперед:
 - удосконалення Закону про пошту та інших нормативно-правових актів шляхом їх повноцінного приведення у відповідність Директиві 97/67/ЄС;
 - розробка спільно з Мінінфраструктури проєкту національної стратегії розвитку сфери надання послуг поштового зв'язку;
 - участь в імплементації Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) 2018/644 про послуги транскордонного доставлення посилок та Імплементаційного Регламенту Комісії (ЄС) 2018/1263 про встановлення форми для подання інформації надавачами послуг доставлення посилок;
 - підготовка пропозиції щодо удосконалення механізму державного нагляду (контролю) в сфері надання послуг поштового зв'язку за результатами планових перевірок операторів поштового зв'язку у 2024 році;
 - розробка та впровадження механізму моніторингу якості надання універсальних послуг поштового зв'язку.
2. Посилення співпраці з ERGP щодо допуску України до «режиму внутрішнього ринку» для поштових послуг.
3. Посилення міжоператорської взаємодії, у тому числі призначеного оператора з приватними операторами поштового зв'язку, а також їх взаємодії з НКЕК та Мінінфраструктури, включаючи організацію та проведення у 2024 році чергової міжнародної конференції з проблемних питань розвитку сфери надання послуг поштового зв'язку в Україні, навчальних та інших комунікативних заходів.
4. Забезпечення повноти, актуальності та достовірності інформації в Реєстрі поштового зв'язку та в звітності, які подають оператори поштового зв'язку до НКЕК, у тому числі шляхом надання операторам поштового зв'язку необхідної консультаційної допомоги.
5. Підвищення ефективності комунікацій з користувачами послуг поштового зв'язку та операторами поштового зв'язку, з метою максимального задоволення потреб користувачів та суттєвого зменшення кількості їх скарг.
6. Створення та впровадження автоматизованої системи звітності операторів поштового зв'язку, як складової ЕРП НКЕК.

РОЗДІЛ 2. КОРИСТУВАННЯ РАДІОЧАСТОТНИМ СПЕКТРОМ ТА РЕСУРСАМИ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ

РОЗПОДІЛ І КОРИСТУВАННЯ РАДІОЧАСТОТНИМ СПЕКТРОМ

Користування радіочастотним спектром здійснюється відповідно до встановлених правил та стандартів задля забезпечення ефективного та безперебійного функціонування різноманітних радіосистем та послуг в Україні.

З огляду на це, а також враховуючи частину першу пункту 8¹ Прикінцевих та перехідних положень Закону про ЕК щодо можливості автоматичного та безоплатного продовження строку дії ліцензій на користування радіочастотним спектром на період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Про введення воєнного стану в Україні, та протягом шести місяців з дня його припинення чи скасування, у 2023 році НКЕК було продовжено строк дії 202 ліцензій на користування радіочастотним спектром.

З метою встановлення розмірів плати за видачу та переоформлення ліцензій на користування радіочастотним спектром та запуску механізму їх видачі відповідно до Закону про ЕК, НКЕК було розроблено та подано до КМУ пропозиції щодо розмірів плати за видачу, переоформлення та продовження строку дії ліцензій, які були затверджені відповідною постановою КМУ від 02.05.2023 № 433.

Окрім того, задля надання можливості міжнародним організаціям, які перебувають в Україні, використовувати радіочастотний спектр для виконання своїх обов'язків, за зверненням Представництва Організації Об'єднаних Націй (ООН), НКЕК було розроблено проєкт постанови КМУ «Про внесення змін до Порядку користування радіочастотним спектром для потреб дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні та військових формувань іноземних держав, що тимчасово перебувають на території України, а також для потреб іноземних юридичних осіб під час здійснення ними висвітлення спортивних, культурних та інших заходів в Україні», затверджена КМУ 30.05.2023 за № 542.

На виконання норм Закону про ЕК, НКЕК було розроблено критерії визначення смуг загального користування та радіотехнологій, для яких здійснюється передача прав користування радіочастотним спектром (його частиною) від одного оператора електронних комунікацій іншому, які були затверджені постановою НКЕК від 07.06.2023 № 223. Така практика вже була реалізована в державах-членах ЄС, а відтепер допоможе задовольняти потреби українських користувачів радіочастотного спектра у додатковому спектрі для надання якісних послуг, що своєю чергою сприятиме підвищенню ефективності використання радіочастотного спектра та спрощенню доступу до дефіцитного ресурсу.

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ РАДІОТЕХНОЛОГІЙ

Впровадження нових радіотехнологій в сучасному інформаційному середовищі є ключовим етапом розвитку безпроводових комунікацій і використання радіочастотного спектру. Фахівці НКЕК та УДЦР розробили та впровадили ряд рекомендацій до нового Плану розподілу і користування радіочастотним спектром в Україні (далі - План), який було затверджено постановою КМУ від 19.12.2023 № 1340 (за поданням Мінцифри). Новий План включає перерозподіл спектра для різних видів радіозв'язку із врахуванням глобальних тенденцій розвитку радіотехнологій та наближення до загальноєвропейських стандартів, і дає можливість видачі нових ліцензій на користування радіочастотним спектром операторам електронних комунікацій для розбудови нових мереж, впровадження нових радіотехнологій та підвищення якості надання послуг абонентам. Прийняття Плану відображає стратегічний підхід до ефективного використання радіочастотного спектру в контексті сучасних міжнародних стандартів, сприяючи розвитку та інноваціям у сфері безпроводового зв'язку в Україні.

З урахуванням досвіду регуляторних органів держав-членів ЄС стосовно визначення показників накопичення смуг радіочастот, що застосовуються до різних діапазонів радіочастот, а також наявної кількості доступного спектра у кожному з діапазонів радіочастот України, НКЕК також було розроблено показники накопичення спектра, призначеного для

ексклюзивного користування (Л01) для радіотехнологій мобільного зв'язку у різних діапазонах радіочастот. Зазначені показники є інструментом забезпечення ефективної конкуренції та запобігання її спотворенню і враховуватимуться НКЕК при прийнятті певних рішень, проведенні відповідних конкурсів та аукціонів.

З метою надання можливості операторам електронних комунікацій подальшого впровадження сучасних радіотехнологій мобільного зв'язку, постановою НКЕК від 14.12.2022 № 250 було затверджено Порядок проведення конкурсу або аукціону на отримання ліцензій на користування радіочастотним спектром (далі - Порядок).

Прийняття даного Порядку, а також вищевказаного Плану, дозволило НКЕК розпочати підготовку до проведення конкурсів та аукціонів на отримання ліцензій на користування радіочастотним спектром у вільних перспективних діапазонах радіочастот.

ВИКОРИСТАННЯ РАДІООБЛАДНАННЯ

Протягом 2023 року НКЕК:

- зареєстровано 63 нових типів радіообладнання, відповідно до вимог Технічного регламенту радіообладнання;
- зареєстровано 5 нових виробників радіообладнання (загальна кількість яких в Реєстрі РО та ВП на кінець 2023 року склала 69 виробників);
- визначено можливість застосування 37 типів радіообладнання на території України із відповідними умовами для кожного такого типу радіообладнання.

Фахівцями НКЕК та УДЦР у тісній співпраці з радіоаматорською спільнотою розроблено новий Регламент аматорського радіозв'язку України, який було затверджено постановою НКЕК від 10.05.2023 № 173. Вказаний Регламент відповідає більшості європейських норм. Радіоаматори мають змогу отримати нові експлуатаційні документи європейського зразка для своїх радіостанцій та гідно відстоюють честь нашої держави на міжнародних змаганнях усіх рівнів.

РОЗПОДІЛ ТА КОРИСТУВАННЯ РЕСУРСАМИ НУМЕРАЦІЇ

Первинний розподіл ресурсів нумерації здійснюється НКЕК на дозвільний та платній основі шляхом надання адміністративних послуг з видачі, переоформлення, продовження строку дії та анулювання дозволів на користування ресурсами нумерації, а також забезпечення передачі прав на користування ресурсом нумерації або тимчасового надання в користування прав іншим постачальникам мереж та послуг.

З метою забезпечення оперативного приймання та всебічного опрацювання звернень громадян з соціально-економічних, правових та гуманітарних питань в умовах повномасштабного вторгнення РФ на територію України, протягом 2023 року рішеннями НКЕК було безкоштовно видано дозволи на користування чотирма скороченими номерами для організації інформаційно-довідкових служб соціального спрямування, а саме:

- «1512» – «Цілодобова «гаряча лінія» з питань забезпечення прав військовослужбовців та членів їх сімей» для використання на території України. Замовник та постачальник послуги - державна установа «Урядовий контактний центр», яка забезпечує функціонування Національної системи звернень громадян до органів виконавчої влади у цілодобовому режимі;
- «1548» – «Належна організація роботи з питань евакуації населення, пошкодження інфраструктури та врегулювання інших кризових ситуацій, викликаних військовим вторгненням країни агресора» для використання на території України. Постачальник послуги - державне підприємство «Реінтеграція та відновлення»;
- «1698» – «Гаряча лінія МВС України Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» для використання на території України. Замовник

та постачальник послуги - контактний центр Міністерства внутрішніх справ України;

- «1684» – «Цілодобова довідкова телефонна служба Львівської обласної військової адміністрації з питань внутрішньо переміщених осіб, житлово-комунального господарства та діяльності органів виконавчої влади «Гаряча лінія області» для використання на території Львівської області. Замовник та постачальник послуги - бюджетна установа «Львівський обласний контактний центр».

Для забезпечення поетапного впровадження та функціонування екстреної служби «Система екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112» НКЕК було надано державній установі «Центр інфраструктури та технологій Міністерства внутрішніх справ України» дозвіл на користування скороченим номером «112» на території України, як технологічному користувачу.

Внаслідок прийнятих трьома постачальниками послуг рішень щодо припинення своєї діяльності з надання послуг міжособистісних комунікацій з використанням нумерації, НКЕК було проведено комплекс заходів, спрямованих на організаційне забезпечення подальшого надання послуг споживачам із збереження номерів. Так, за результатами опрацювання 5 повідомлень користувачів ресурсів нумерації були передані права на користування 140 тис. номерів місцевих телефонних мереж та трьома кодами СКС-7 іншим постачальникам послуг, які забезпечують безперервне надання послуг 16,4 тис. споживачам у містах Полтава та Харків. Зазначені заходи не лише забезпечили абонентам плавний перехід від постачальників, що припинили свою діяльність, до інших постачальників, але й гарантували безперебійність надання послуг міжособистісних комунікацій з використанням існуючих абонентських номерів, включаючи доступ до екстрених служб.

На виконання частини другої пункту 8¹ Прикінцевих та перехідних положень Закону про ЕК строк дії 98 дозволів на користування ресурсом нумерації був автоматично продовжений на період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Про введення воєнного стану в Україні. Це дозволило 43 постачальникам мереж/послуг, продовжити надання послуг з використанням 193 тис. географічних номерів, одного коду мережі призначення фіксованого зв'язку абонентською ємністю 1 млн негеографічних номерів, 42 кодів СКС-7, трьох кодів послуг вибору альтернативної міжміської або міжнародної телефонної мережі, одного коду оператора глобальної послуги 800 «Виклик за рахунок абонента, якого викликають».

Загалом станом на 31.12.2023 права на користування ресурсами нумерації електронних комунікаційних мереж реалізовувались на підставі 1 271 дозвільних документів, які надані 214 користувачам, з них 209 – постачальників мереж та послуг, 5 – технологічних користувачів (у 2022 році – 209 користувачів ресурсів нумерації).

Рис. 2.1

Типи ресурсу нумерації та кількість користувачів ресурсу нумерації, які мають дозволи на їх користування, станом на 31.12.2023

З метою вдосконалення національної системи нумерації та створення сприятливих умов для подальшого розвитку електронних комунікаційних мереж, впровадження сучасних та перспективних електронних комунікаційних послуг, задоволення зростаючих потреб

постачальників послуг в обмежених ресурсах нумерації прийнято новий Національний план нумерації України, затверджений наказом Держспецзв'язку від 26.08.2023 № 758 та зареєстрований в Мін'юсті 31.08.2023 за № 1534/40590 (набрав чинності 02.11.2023). До розробки вказаного Плану нумерації активно долучалися фахівці НКЕК впродовж 2018-2023 років.

РОЗДІЛ 3. ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД (КОНТРОЛЬ) У СФЕРАХ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ, РАДІОЧАСТОТНОГО СПЕКТРА ТА НАДАННЯ ПОСЛУГ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ (КОНТРОЛЮ) У СФЕРАХ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ, РАДІОЧАСТОТНОГО СПЕКТРА ТА НАДАННЯ ПОСЛУГ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

У 2023 році основні напрями НКЕК щодо державного нагляду (контролю) у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, були зосереджені на:

- здійсненні перевірок стану виконання постачальниками мереж/послуг вимог, визначених у рішенні РНБО від 26.11.2022, введеного в дію Указом Президента України від 26.11.2022 № 802/2022 «Про забезпечення електронними комунікаційними послугами в умовах воєнного стану»;
- здійсненні контролю за виконанням розпоряджень НЦУ щодо заборони надання послуг користувачам мережі Інтернет до ресурсів/сервісів, зазначених у відповідних рішеннях РНБО, які набрали чинності в установленому законом порядку;
- проведенні позапланових перевірок з метою захисту прав кінцевих користувачів послуг та усунення виявлених порушень;
- вжитті заходів щодо припинення роботи незаконно діючого радіообладнання та усунення дії джерел радіозавад у смугах радіочастот загального користування відповідно до закону.

Заходи державного нагляду (контролю) здійснювалися з урахуванням постанови КМУ від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану».

Позапланові перевірки у сфері надання послуг поштового зв'язку не проводились через відсутність відповідних рішень Мінінфраструктури на запити, надані НКЕК, про проведення таких перевірок з урахуванням зазначеної постанови КМУ.

Загалом, протягом 2023 року уповноваженими НКЕК посадовими особами було проведено 44 позапланові перевірки щодо додержання постачальниками мереж/послуг, користувачами радіочастотного спектра законодавства про електронні комунікації та радіочастотний спектр. Відповідно, з метою усунення виявлених під час перевірок порушень видано 19 приписів. НКЕК також прийнято рішення про винесення 4 розпоряджень про усунення порушень законодавства про електронні комунікації та радіочастотний спектр, 2 рішення про продовження строку усунення порушень, зазначеного в приписі про усунення порушень законодавства про електронні комунікації та радіочастотний спектр, а також 2 рішення про застосування адміністративно-господарських санкцій на загальну суму 85 тис. грн.

Для перевірки стану готовності до забезпечення надання електронних комунікаційних послуг на об'єктах, визначених згідно з інформацією, наданою обласними та Київською міською державними адміністраціями, відповідними розпорядженнями НЦУ з урахуванням можливої відсутності електроживлення на таких об'єктах щонайменше протягом трьох діб, було проведено 18 позапланових перевірок (у тому числі з метою перевірки виконання розпорядчих документів НКЕК) постачальників послуг мобільного зв'язку, а саме:

- ПрАТ «ВФ Україна» - у Київській, Львівській, Одеській, Дніпропетровській, Житомирській, Івано-Франківській та Миколаївській областях;
- ПрАТ «Київстар» - у Київській, Львівській, Одеській, Вінницькій, Харківській та Хмельницькій областях;
- ТОВ «лайфселл» - у Київській, Львівській, Одеській, Рівненській, Чернігівській, Сумській та Полтавській областях.

Аналіз результатів перевірок свідчить про виконання вимог розпоряджень НЦУ, виданих з урахуванням вимог Рішення РНБО, введеного в дію Указом Президента України від 26.11.2022 № 802/2022, у Львівській та Одеській (ПрАТ «Київстар», ПрАТ «ВФ Україна»,

ТОВ «лайфселл»), Київській (ПрАТ «ВФ Україна», ТОВ «лайфселл»), Вінницькій (ПрАТ «Київстар»), Житомирській та Дніпропетровській (ПрАТ «ВФ Україна») областях.

Узагальнена інформація щодо виявлених у 2023 році порушень наведена у таблиці 3.1.

Табл. 3.1

Види порушень	Кількість виявлених порушень	Відсоток виявлених порушень, %
Невиконання вимог розпорядження НЦУ	20	71,4
Невиконання розпорядчого документу НКЕК (припису або розпорядження) про усунення порушення законодавства про електронні комунікації та радіочастотний спектр	4	14,3
Порушення законодавства щодо порядку припинення надання електронних комунікаційних послуг кінцевим користувачам	2	7,1
Порушення порядку надання послуг перенесення номерів	1	3,6
Порушення вимог законодавства щодо експлуатації радіобладнання	1	3,6
Всього:	28	100

З метою вжиття заходів щодо припинення роботи НДР та усунення дії джерел радіозавад у смугах радіочастот загального користування, уповноваженими НКЕК посадовими особами за участі представників Національної поліції України та УДЦР у 2023 році проведено 260 спільних заходів, за результатами яких припинено роботу 214 НДР.

Крім того, з метою встановлення володільців радіобладнання, що створює шкідливі радіозавади, та для усунення порушень законодавства у сфері користування радіочастотним спектром, НКЕК направлялися відповідні запити власникам об'єктів нерухомості, органам місцевого самоврядування, а також листи-попередження власникам радіобладнання, за результатами яких припинено роботу 58 НДР.

Враховуючи виявлені порушення у сфері радіочастотного спектра, уповноваженими НКЕК посадовими особами складено 2 протоколи про адміністративні правопорушення за статтею 146 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Для проведення випробувань та інших технічних процедур під час проведення 21 заходу державного нагляду (контролю) залучалися технічні засоби та фахівці УДЦР.

Відповідно до визначених повноважень НКЕК забезпечується здійснення радіочастотного моніторингу, заходів з виявлення джерел радіозавад у смугах радіочастот загального користування, а також здійснення заходів з їх усунення.

Для проведення радіочастотного моніторингу користування радіочастотним спектром, як одного з важливих завдань діяльності УДЦР, підприємством були вжиті необхідні заходи щодо підвищення його ефективності та вдосконалення відповідно до вимог сьогодення.

З цією метою УДЦР продовжується впровадження модернізованого підходу до радіочастотного моніторингу із застосуванням програмно-апаратних засобів сенсорної мережі, яка дозволяє контролювати готовність смуг радіочастот для впровадження перспективних радіотехнологій, а також виконання визначених господарськими договорами зобов'язань УДЦР перед операторами.

Розвиток сенсорної мережі збору даних параметрів випромінювання РО продовжується. Додатково до побудованих сенсорних комплексів у 2023 році розгорнуто сегменти сенсорної мережі в містах Дніпро та Одеса, які з 27.11.2023 знаходяться в дослідній експлуатації. З метою удосконалення програмно-апаратних засобів сенсорної мережі та для зменшення

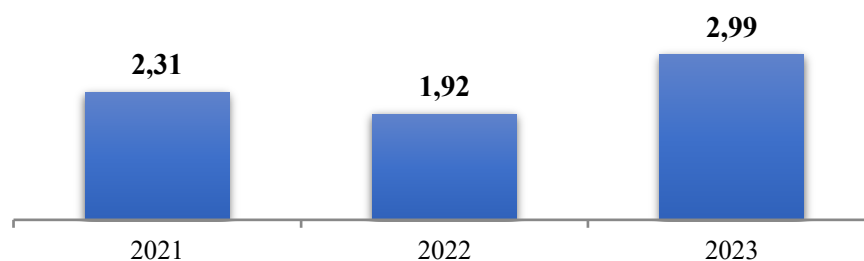
впливу людського фактору на обробку даних, зібраних сенсорними комплексами, розроблено механізми автоматизованого виявлення змін в електромагнітній обстановці.

Окрім того, завершено модернізацію 59 МСРК типу РМ-1300-Р4 шляхом встановлення та інтеграції сканера TSME6 для розширення функціональних можливостей радіочастотного моніторингу РО мобільного зв'язку. Загалом станом на 31.12.2023 в УДЦР наявні 77 МСРК нового покоління.

Станом на 31.12.2023 в АІСУРС УДЦР наявні близько 200 тисяч присвоєнь радіочастот, що підлягали радіочастотному моніторингу. Найбільший приріст у звітному році відбувся за рахунок розвитку мереж мобільного зв'язку (зростання кількості присвоєнь радіочастот на 17 %).

Під час здійснення РЧМ у 2023 році проведено близько 3 млн визначень параметрів електромагнітних випромінювань РО.

Рис. 3.1
Динаміка кількості проведених визначень параметрів електромагнітних випромінювань РО у 2021-2023 роках, млн од.

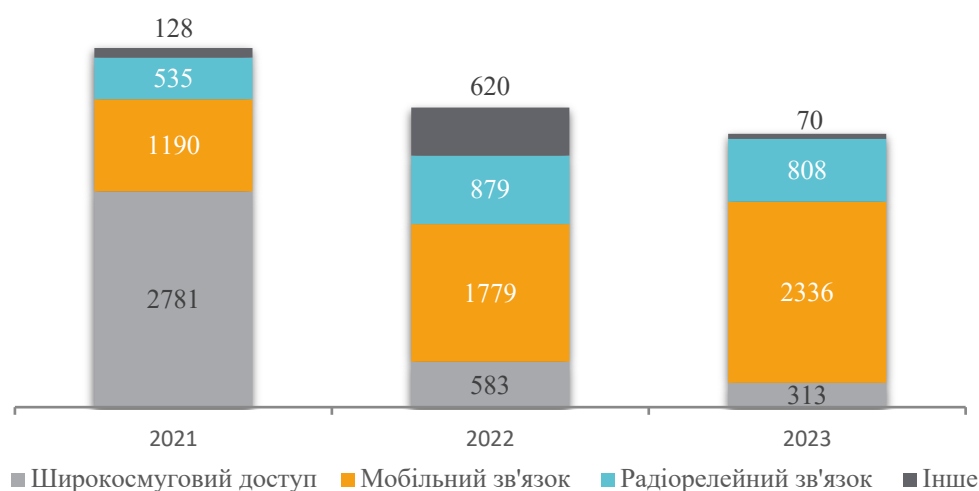

Значна робота була спрямована на виявлення НДР та виявлення джерел радіозавад.

Станом на 01.01.2023 року на обліку УДЦР перебувало 5 070 порушень у сфері користування радіочастотним спектром. Впродовж 2023 року зафіксовано 4 786 порушень (станом на 31.12.2023), а саме:

- використання РО без присвоєння радіочастоти – 3 527;
- використання РО з порушенням параметрів експлуатації – 1 259.

Рис. 3.2
Динаміка кількості зафіксованих НДР за 2021-2023 роки

Впродовж 2023 року було усунуто 6 137 порушень користування радіочастотним спектром, що складає 62 % від загальної кількості порушень.

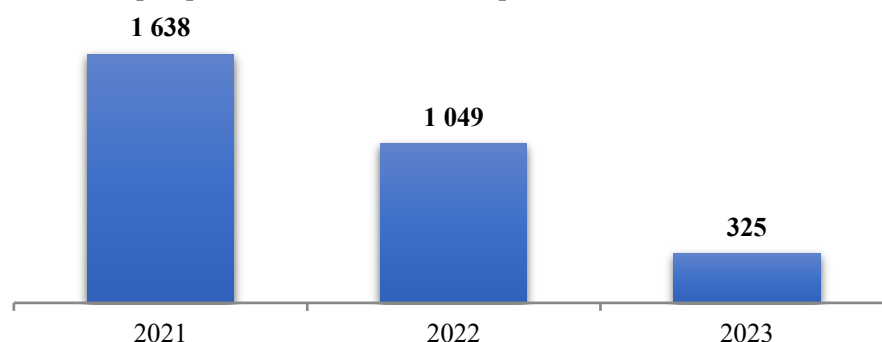
На кінець звітнього року залишилися неусуненими 3719 порушень. Найбільше порушень (68 %) пов'язано з використанням РО мобільного зв'язку.

Значна кількість неусунених порушень пов'язана із воєнним станом, введеного Указом Про введення воєнного стану в Україні, та прийняттям 03.05.2022 року Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про електронні комунікації» щодо підвищення ефективності організації роботи постачальників мереж/послуг в умовах воєнного стану» №2240-ІХ, відповідно до якого постачальникам мереж/послуг дозволяється використовувати радіообладнання та випромінювальні пристрої, у тому числі ввезені з-за кордону, без дотримання вимог, передбачених розділом Х Закону про ЕК, за умови забезпечення ними електромагнітної сумісності.

Протягом 2023 року УДЦР опрацьовано 325 заяв на виявлення джерел радіозавад. Зменшення кількості заяв на виявлення джерел радіозавад пов'язане зі зміною законодавства у сфері електронних комунікацій та радіочастотного спектра.

Рис. 3.3

Динаміка кількості опрацьованих заяв на виявлення джерел радіозавад за 2021 -2023 роки

Діючі у 2023 році обмеження, встановлені постановою КМУ «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» від 13.03.2022 № 303, обмежували можливості НКЕК в повній мірі оперативно реагувати на порушення законодавства у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку. Разом з тим, у 2024 році НКЕК продовжуватиме реалізацію напрацювань, спрямованих на підвищення ефективності державного нагляду (контролю).

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙНИХ ПОСЛУГ

Забезпечення захисту прав та законних інтересів споживачів щодо доступності та отримання послуг електронних комунікацій належної якості є одним із пріоритетних завдань НКЕК.

Відповідно, НКЕК продовжувала вдосконалювати існуючі та створювати сприятливі організаційно-правові умови, а також вживати заходи для задоволення попиту споживачів на отримання послуг електронних комунікацій належної якості у відповідності до законодавства у сфері електронних комунікацій та з урахуванням:

- Указу Президента України від 26.11.2022 № 802/2022 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 26.11.2022 «Про забезпечення електронними комунікаційними послугами в умовах воєнного стану» в частині забезпечення виконання заходів державного нагляду (контролю) в умовах воєнного стану з дотриманням постачальниками мереж/послуг показників та параметрів якості електронних комунікаційних послуг.
- Програми діяльності КМУ, затвердженої відповідною постановою від 12.06.2020 № 471. Розділом «Довгострокові пріоритети діяльності Уряду» зокрема визначено, що пріоритетними заходами є: розвиток мереж доступу до Інтернету, створення умов для мобільних технологій четвертого та п'ятого поколінь; забезпечення доступу соціальних закладів інфраструктури, органів місцевого самоврядування і громадян до високошвидкісного Інтернету.
- Національної економічної стратегії на період до 2030 року, що затверджена постановою КМУ від 03.03.2021 № 179. Стратегічний курс цифрової економіки передбачає, що одним із шляхів досягнення цілі «Акселерація економічної діяльності» є підвищення рівня покриття мобільним та фіксованим Інтернетом. Викликом і бар'єром на шляху досягнення такої цілі зокрема є низький рівень проникнення технологій та загальної комп'ютеризації, недостатній рівень покриття фіксованим та мобільним Інтернетом; проблеми з покриттям 3G і 4G автомобільних доріг.

Одним із ключових напрямків для НКЕК було забезпечення основних автомобільних доріг якісним мобільним зв'язком. Починаючи з 2022 року, за результатом спільної роботи НКЕК, Мінцифри та постачальників мобільного зв'язку, було визначено 14 ключових міжнародних автомобільних шляхів, що мають особливе загальнонаціональне значення в пасажиропотоках та вантажоперевезенні з урахуванням ведення бойових дій, та потребували розбудови – **269** базових станцій мобільного зв'язку. Реалізація заходів з покращення якості зв'язку вздовж автомобільних шляхів України була продовжена і в 2023 році.

З цією метою НКЕК здійснювала заходи, консолідувала зусилля учасників ринку електронних комунікацій та сприяла у процесах розгляду питання виділення постачальникам послуг мобільного зв'язку земельних ділянок на території лісових господарств для будівництва базових станцій та ініціювала спрощення механізмів та процедур отримання операторами прав на земельні ділянки для розміщення технічних засобів електронних комунікацій, в тому числі будівництва споруд електронних комунікацій вздовж основних автошляхів України. Також НКЕК спільно з Мінцифри проводилась робота та забезпечувалися організаційні заходи щодо одержання постачальниками мобільного зв'язку земельних ділянок, що пов'язані та перебувають у користуванні державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».

За результатом реалізації заходів з покращення якості вздовж міжнародних автомобільних шляхів України на кінець 2023 року було побудовано та запущено в ефір – **148** базових станцій на визначених локаціях.

Протягом року продовжувався здійснюватися моніторинг якості на мережах постачальників послуг мобільного зв'язку.

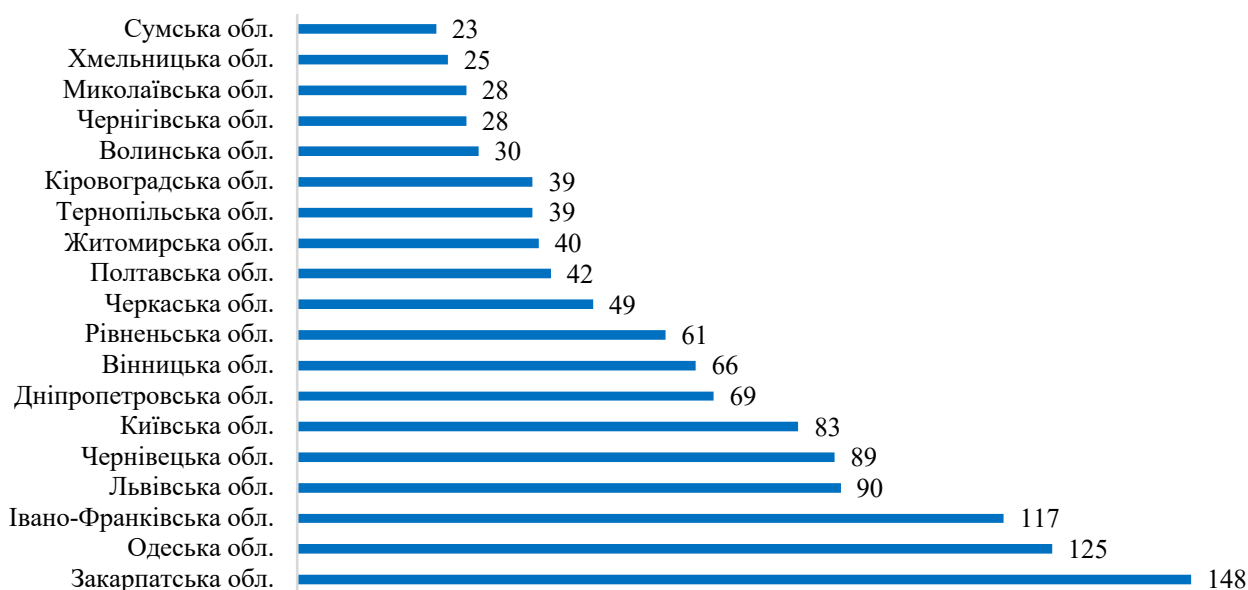
Так, на виконання розпорядження КМУ від 30.09.2020 року № 1189-р «Про затвердження плану заходів щодо підвищення якості послуг рухомого (мобільного) зв'язку на 2020-2022 роки» в ДП «УДЦР» на замовлення НКЕК запроваджена підсистема моніторингу

та збору значень параметрів якості послуг цифрового стільникового радіозв'язку GSM-900/1800, IMT-2000 (UMTS) та міжнародного рухомого (мобільного) зв'язку IMT, що є частиною загальнонаціональної постійно діючої Системи моніторингу якості послуг цифрового стільникового радіозв'язку GSM-900/1800, IMT-2000 (UMTS) та міжнародного рухомого (мобільного) зв'язку IMT та доступу до Інтернету.

В 2023 році було виконано роботи з моніторингу якості послуг мобільного зв'язку шляхом здійснення драйв-тестів на території **1 188** населених пунктів з населенням від 2 до 10 тис. осіб (з урахуванням 2 об'їздів) та **26** міжнародних автомобільних доріг, двічі протягом року. Загальна протяжність маршрутів драйв-тестів склала **156 402** км. У населених пунктах та на автомобільних дорогах між ними виконано більше ніж **130 тис.** тестових сеансів для окремих показників якості послуг мобільного зв'язку.

Рис. 3.4

Кількість населених пунктів по областях,
де був здійснений моніторинг якості, од.

За результатами здійснення моніторингу якості усереднені рівні показників швидкості доступу до мережі Інтернет мобільного зв'язку (з достовірністю із розрахунку рівня довіри 95%) в населених пунктах з населенням від 2 до 10 тис. осіб склали:

download – **32.8** Мбіт/с, upload – **21.1** Мбіт/с,

на міжнародних автомобільних дорогах:

download - **24.9** Мбіт/с, upload – **18.2** Мбіт/с.

За результатом моніторингу встановлено, що у всіх постачальників послуг більшість показників відповідають встановленим рівням, окрім показників «Відсоток викликів, які відповідають нормам за часом встановлення з'єднання, для національних викликів» та «Відсоток з'єднань, що відповідають нормам за якістю передавання мовної інформації, для методів оцінки POLQA».

Так, час встановлення з'єднання для національних викликів встановлений на рівні не більше 10 секунд. Основною причиною невідповідності показника «встановлення з'єднання для національних викликів» є витрачання часу на перехід мобільного термінала між радіотехнологіями під час встановлення з'єднання, який встановлено на рівні 10 секунд. Перехід між радіотехнологіями відбувається на мобільному терміналі, який ініціює виклик та на мобільному терміналі, що приймає виклик. Додатковий час, що витрачається на перехід між радіотехнологіями, призводить до збільшення часу встановлення з'єднань.

Впровадження постачальниками мереж мобільного зв'язку технології VoLTE для надання послуг голосової телефонії має суттєво покращити значення наведених показників встановленим рівням.

Узагальнені матеріали щодо стану покриття мережами мобільного зв'язку та показників якості електронних комунікаційних послуг у мережах мобільного зв'язку систематично доводилися НКЕК до постачальників мереж з метою використання результатів моніторингу для забезпечення надійного мобільного зв'язку, виявлення проблемних ділянок автомобільних доріг та в населених пунктах, та планування розвитку мереж. На окремі запити постачальників додатково надавалась розширена низькорівнева інформація (log-файли тестових сеансів) по окремих проблемних ділянках об'єктів моніторингу. Слід зазначити, що моніторинг якості електронних комунікаційних послуг у 2023 році забезпечив НКЕК і постачальників мереж об'єктивною інформацією щодо поточного стану якості та доступності електронних комунікаційних послуг на мережах мобільного зв'язку та сприяв підвищенню якості надання таких послуг. Проведення моніторингу якості дозволили виявити та усунути проблемні місця, які виникали внаслідок пошкодження та руйнування інфраструктури електронних комунікаційних мереж, викликаних збройною агресією РФ, та вимушеної міграції населення, його скупчення в окремих регіонах і пунктах пропуску на державному кордоні.

На виконання Порядку здійснення моніторингу якості електронних комунікаційних послуг з метою відкритості процесу планування та організації здійснення моніторингу, рішенням НКЕК від 08.12.2023 № 464 затверджено План здійснення моніторингу якості електронних комунікаційних послуг у 2024 році. Так, основна мета проведення заходів з моніторингу в 2024 році полягає в визначенні реального стану дотримання рівнів показників якості послуг мобільного зв'язку, забезпечення постачальників електронних комунікаційних послуг інформацією щодо доступності електронних комунікаційних послуг та наявного рівня їх якості на визначеній Планом території України в умовах воєнного стану та захист прав кінцевих споживачів щодо отримання послуг мобільного зв'язку належної якості відповідно до вимог законодавства..

НКЕК у 2024 році і надалі послідовно та виважено планує спрямовувати свою роботу та зусилля на забезпечення доступності електронних комунікаційних послуг всьому населенню України, а також підвищенню їх якості незалежно від викликів та труднощів, пов'язаних із воєнним станом в Україні.

РОЗДІЛ 4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НКЕК

Протягом 2023 року НКЕК продовжувала активну роботу з розробки проєктів нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію та практичне застосування положень Закону про ЕК, Закону про НКЕК та Закону про пошту.

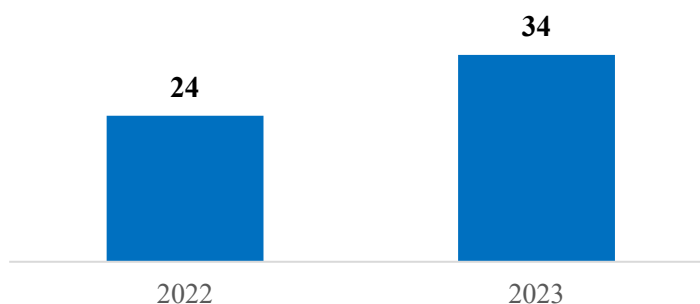
З цієї метою, а також дотримуючись основних принципів діяльності Комісії щодо забезпечення прогнозованості та своєчасності прийняття рішень, відкритості, прозорості та гласності процесу державного регулювання, передбачуваності, інформування громадськості про плани та результати своєї роботи, створення умов для участі громадськості у розробленні проєктів нормативно-правових актів, рішенням НКЕК від 14.12.2022 № 257 було затверджено План діяльності з підготовки проєктів нормативно-правових актів НКЕК, що мають ознаки регуляторних актів, на 2023 рік та План діяльності з підготовки НКЕК проєктів регуляторних актів КМУ на 2023 рік, які передбачали розробку 40 проєктів актів НКЕК та 3 проєкти актів КМУ.

Дотримуючись вимог статті 15 Закону про НКЕК кожен розроблений проєкт нормативно-правового акта, що мав ознаки регуляторного акта, разом з матеріалами, що обґрунтовували необхідність його прийняття, та аналізом регуляторного впливу оприлюднювався на офіційному вебсайті НКЕК з метою проведення консультацій, одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб.

Усі зауваження і пропозиції, що надходили до проєктів нормативно-правових актів розглядалися в НКЕК, та у подальшому, за результатами проведеної роботи в установленому порядку Комісією, було прийнято 34 нормативно-правових акти, що пройшли процедуру державної реєстрації в Мін'юсті, що на 42% більше ніж у 2022 році (24 постанови НКЕК пройшли процедуру державної реєстрації у 2022 році).

Відповідні рішення приймалися з урахуванням завдань, визначених у планах КМУ з організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для забезпечення реалізації Закону про ЕК, Закону про НКЕК, та Закону про пошту. Про результати проведеної роботи НКЕК на постійній основі інформувала КМУ, Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації.

Рис. 4.1 Динаміка кількості прийнятих НКЕК НПА, що пройшли процедуру державної реєстрації в Мін'юсті за 2022-2023 роки

Перелік нормативно-правових актів НКЕК, що пройшли процедури державної реєстрації у 2023 році

Постанова НКЕК від 11.01.2023 № 8 «Про внесення змін до Порядку ведення реєстру ліцензій на користування радіочастотним спектром», зареєстрована в Мін'юсті 26.01.2023 за № 170/39226.

Постанову прийнято з метою забезпечення виконання вимог Закону України від 16 серпня 2022 року № 2529-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо покращення управління у сфері електронних комунікацій» в частині необхідності приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Постанова НКЕК від 01.02.2023 № 37 «Про затвердження Порядку накладення на постачальників електронних комунікаційних мереж або постачальників електронних комунікаційних послуг із значним ринковим впливом на оптових та/або роздрібних ринках регуляторних зобов'язань, їх зміну та зняття», зареєстрована в Мін'юсті 09.03.2023 за № 427/39483.

Постанову прийнято з метою встановлення організаційних засад та процедур проведення НКЕК попереднього регулювання ринку певних послуг з метою забезпечення розвитку економічної конкуренції на ринках постачання електронних комунікаційних мереж та/або послуг шляхом накладення, зміни та зняття (скасування) регуляторних зобов'язань, передбачених Законом про ЕК.

Постанова НКЕК від 08.03.2023 № 89 «Про затвердження Порядку взаєморозрахунків між постачальниками електронних комунікаційних мереж та/або послуг (операторами) за послуги міжособистісних електронних комунікацій з використанням нумерації», зареєстрована в Мін'юсті 23.03.2023 за № 501/39557.

Постанову прийнято з метою визначення умови здійснення взаєморозрахунків між постачальниками мереж/послуг (операторами) після встановлення взаємоз'єднання своїх електронних комунікаційних мереж, які функціонують у складі електронної комунікаційної мережі загального користування.

Постанова НКЕК від 29.03.2023 № 117 «Про затвердження Порядку погодження переліку призначених органів з оцінки відповідності радіобладнання та випромінювальних пристроїв», зареєстрована в Мін'юсті 17.05.2023 за № 826/39882.

Постанову прийнято з метою визначення процедури погодження НКЕК переліку призначених органів з оцінки відповідності РО та ВП, що підлягають реєстрації в НКЕК, відповідно до абзацу другого частини першої статті 64 Закону про ЕК; ведення переліку призначених органів з оцінки відповідності РО та ВП та його публікацію.

Постанова НКЕК від 05.04.2023 № 130
«Про затвердження уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері надання послуг поштового зв'язку та форми розпорядження про усунення порушень законодавства про поштовий зв'язок», зареєстрована в Мін'юсті 01.06.2023 за № 920/39976.

Постанову прийнято з метою затвердження уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері надання послуг поштового зв'язку та форми розпорядження про усунення порушень законодавства про поштовий зв'язок.

Постанова НКЕК від 19.04.2023 № 138
«Про затвердження Порядку та форми ведення єдиного державного реєстру операторів поштового зв'язку», зареєстрована в Мін'юсті 16.05.2023 за № 816/39872.

Постанову прийнято з метою встановлення процедури ведення єдиного державного реєстру операторів поштового зв'язку, забезпечення функціонування механізму для подання повідомлень про внесення інформації до єдиного державного реєстру операторів поштового зв'язку.

Постанова НКЕК від 19.04.2023 № 139
«Про затвердження Порядку здійснення радіочастотного моніторингу у смугах радіочастот загального користування», зареєстрована в Мін'юсті 08.05.2023 за № 758/39814.

Постанову прийнято з метою визначення організаційно-технічних заходів, які здійснюються НКЕК, та державним підприємством, що перебуває у сфері управління НКЕК, і забезпечує систематичний контроль за користуванням радіочастотним спектром.

Постанова НКЕК від 26.04.2023 № 146
«Про затвердження Порядку подання операторами поштового зв'язку звітності та інформації», зареєстрована в Мін'юсті 09.06.2023 за № 962/40018.

Постанову прийнято з метою встановлення процедури подання до НКЕК, та отримання від операторів поштового зв'язку звітності та інформації, у тому числі такої, що містить фінансово-економічні показники, документи та матеріали їх діяльності, необхідної для виконання НКЕК своїх повноважень, зокрема для моніторингу цін (тарифів) (на універсальні послуги поштового зв'язку, які регулюються НКЕК), моніторингу якості надання послуг поштового зв'язку відповідно до встановлених норм якості та інформацію фінансового характеру, для статистичних та інших звітів.

Постанова НКЕК від 10.05.2023 № 173
«Про затвердження Регламенту
аматорського радіозв'язку України»,
зареєстрована в Мін'юсті 29.06.2023 за
№ 1106/40162.

Постанову прийнято з метою визначення
порядку користування радіочастотним
спектром України аматорською службою
радіозв'язку та аматорською супутниковою
службою радіозв'язку; загальних вимог до
гармонізованого та національного
експлуатаційних документів аматорської
радіостанції; процедури замовлення і
оформлення позивних сигналів та
експлуатаційних документів АРС;
встановлення форми експлуатаційних
документів АРС, а також форми замовлення
(перелік необхідної інформації) для їх
оформлення; вимог до опублікування
загальнодоступної інформації про
експлуатаційні документи АРС та обміну
інформацією із власниками інформаційних
ресурсів.

Постанова НКЕК від 10.05.2023 № 175
«Про затвердження Порядку оцінки
можливості виконання користувачами
радіочастотного спектра умов ліцензій»,
зареєстрована в Мін'юсті 25.05.2023 за
№ 877/39933.

Постанову прийнято з метою визначення
процедури оцінки НКЕК можливості
виконання користувачами радіочастотного
спектра умов ліцензій, визначених статтею
49 Закону про ЕК», після припинення чи
скасування дії воєнного стану в Україні або
окремих її місцевостях, введеного відповідно
до Закону України «Про правовий режим
воєнного стану».

Постанова НКЕК від 17.05.2023 № 189
«Про затвердження Порядку регулювання та
встановлення цін (тарифів) на послуги
поштового зв'язку з пересилання внутрішніх
простих та реєстрованих листів без
оголошеної цінності (рекомендованих)
масою до 50 грамів і поштових карток»,
зареєстрована в Мін'юсті 15.06.2023 за
№ 995/40051.

Постанову прийнято з метою визначення
механізму формування та встановлення
граничних цін (тарифів) на послуги поштового
зв'язку з пересилання внутрішніх простих та
реєстрованих листів без оголошеної цінності
(рекомендованих) масою до 50 грамів і
поштових карток.

Постанова НКЕК від 31.05.2023 № 216
«Про затвердження Порядку оцінки
наявності критеріїв продовження строку дії
ліцензії на користування радіочастотним
спектром», зареєстрована в Мін'юсті
03.07.2023 за № 1120/40176.

Постанову прийнято з метою визначення
процедури оцінки НКЕК наявності критеріїв
продовження строку дії ліцензії на
користування радіочастотним спектром,
визначених статтею 51 Закону про ЕК.

Постанова НКЕК від 31.05.2023 № 218
«Про затвердження Порядку ідентифікації, визначення та аналізу ринків певних електронних комунікаційних послуг», зареєстрована в Мін'юсті 20.07.2023 за № 1229/40285.

Постанову прийнято з метою визначення організаційно-правових засад процедури ідентифікації, визначення та аналізу оптового та/або роздрібного ринку певних електронних комунікаційних послуг, визначення постачальників мереж/послуг із значним ринковим впливом на цих ринках.

Постанова НКЕК від 07.06.2023 № 223
«Про затвердження Критеріїв визначення смуг загального користування та радіотехнологій, для яких здійснюється передача прав користування радіочастотним спектром (його частиною)», зареєстрована в Мін'юсті 23.06.2023 за № 1050/40106.

Постанову прийнято з метою затвердження Критеріїв визначення смуг загального користування та радіотехнологій, для яких здійснюється передача прав користування радіочастотним спектром (його частиною).

Постанова НКЕК від 14.06.2023 № 237
«Про затвердження форми регуляторної звітності постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг», зареєстрована в Мін'юсті 09.08.2023 за № 1349/40405.

Постанову прийнято з метою затвердження форми регуляторної звітності постачальників мереж/послуг.

Постанова НКЕК від 12.07.2023 № 273
«Про внесення зміни до Тарифів на роботи (послуги) Державного підприємства «Український державний центр радіочастот», зареєстрована в Мін'юсті 28.07.2023 за № 1274/40330.

Постанову прийнято з метою внесення зміни до Тарифів на роботи (послуги) УДЦР.

Постанова НКЕК від 12.07.2023 № 277
«Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації від 18 квітня 2013 року N 227», зареєстрована в Мін'юсті 27.07.2023 за № 1263/40319.

Постанову прийнято з метою виконання плану організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для забезпечення реалізації Закону про НКЕК, а також реалізації виконання протоколу № 7 від 20.04.2023 засідання Міжвідомчої робочої групи з питань прискореного перегляду інструментів державного регулювання господарської діяльності.

Постанова НКЕК від 16.08.2023 № 314 «Про внесення змін до постанови НКЕК від 20 квітня 2022 року № 30», зареєстрована в Мін'юсті 30.08.2023 за № 1525/40581.

Постанову прийнято з метою забезпечення приведення Орієнтовного переліку видів електронних комунікаційних послуг та додатку 5 до Порядку ведення реєстру постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг та його форми, затверджених постановою НКЕК від 20.04.2022 № 30, зареєстрованого в Мін'юсті 07.05.2022 за № 502/37838 у відповідність до норм пункту 7 частини другої статті 34 Закону про ЕК.

Постанова НКЕК від 23.08.2023 № 321 «Про затвердження Порядку взаємодії Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, з Національною поліцією України», зареєстрована в Мін'юсті 02.10.2023 за № 1723/40779.

Постанову прийнято з метою визначення процедури взаємодії НКЕК, та Національної поліції України щодо організації та проведення спільних заходів.

Постанова НКЕК від 23.08.2023 № 322 «Про затвердження Порядку встановлення розмірів розрахункових такс за послуги термінації національного трафіку для мобільного та фіксованого голосового зв'язку», зареєстрована в Мін'юсті 08.09.2023 за № 1592/40648.

Постанову прийнято з метою визначення механізму встановлення або зміни розмірів розрахункових такс за послуги термінації національного трафіку для мобільного та фіксованого голосового зв'язку.

Постанова НКЕК від 06.09.2023 № 342 «Про затвердження Положення про кабельну каналізацію електронних комунікаційних мереж», зареєстрована в Мін'юсті 19.10.2023 за № 1833/40889.

Постанову прийнято з метою встановлення правил надання і отримання доступу до кабельної каналізації електронних комунікаційних мереж та правил надання в користування ККЕ.

Постанова НКЕК від 06.09.2023 № 344 «Про затвердження Порядку розгляду спорів між постачальниками електронних комунікаційних мереж та/або послуг», зареєстрована в Мін'юсті 27.09.2023 за № 1700/40756.

Постанову прийнято з метою встановлення процедури та правил позасудового розгляду НКЕК, спорів, що виникають між постачальниками мереж/послуг.

Постанова НКЕК від 13.09.2023 № 350
«Про затвердження Критеріїв початку користування та повного освоєння радіочастотного спектра», зареєстрована в Мін'юсті 28.09.2023 за № 1712/40768.

Постанову прийнято з метою затвердження Критеріїв початку користування та повного освоєння радіочастотного спектра враховуються при визначенні умов ліцензії на користування радіочастотним спектром з метою встановлення початку користування та повного освоєння радіочастотного спектра та використовуються при оцінці виконання умов, що застосовуються до прав користування радіочастотним спектром.

Постанова НКЕК від 13.09.2023 № 352
«Про затвердження Граничних цін (тарифів) на послуги поштового зв'язку з пересилання внутрішніх простих та реєстрованих листів без оголошеної цінності (рекомендованих) масою до 50 грамів і поштових карток», зареєстрована в Мін'юсті 28.09.2023 за № 1719/40775.

Постанову прийнято з метою затвердження Граничних цін (тарифів) на послуги поштового зв'язку з пересилання внутрішніх простих та реєстрованих листів без оголошеної цінності (рекомендованих) масою до 50 грамів і поштових карток.

Постанова НКЕК від 20.09.2023 № 358
«Про затвердження Порядку здійснення моніторингу якості електронних комунікаційних послуг», зареєстрована в Мін'юсті 19.10.2023 за № 1830/40886.

Постанову прийнято з метою визначення організаційно-технічні заходів, які здійснюються НКЕК та УДЦР в частині реалізації моніторингу якості електронних комунікаційних послуг.

Постанова НКЕК від 20.09.2023 № 359
«Про затвердження Порядку взаємодії Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, з Генеральним штабом Збройних Сил України по усуненню дії джерел радіозавад у смугах радіочастот загального користування щодо радіообладнання спеціальних користувачів», зареєстрована в Мін'юсті 09.10.2023 за № 1759/40815.

Постанову прийнято з метою визначення процедури взаємодії НКЕК та Генерального штабу Збройних Сил України щодо організації та проведення заходів по усуненню дії джерел радіозавад, виявлених у смугах радіочастот загального користування, що створюються РО загальних користувачів радіоелектронними засобами та випромінювальними пристроями спеціального призначення та радіоелектронним засобам та ВП спеціального призначення РО загальних користувачів.

Постанова НКЕК від 18.10.2023 № 391 «Про затвердження розрахункових такс за послуги термінації національного трафіку для мобільного та фіксованого голосового зв'язку», зареєстрована в Мін'юсті 01.11.2023 за № 1898/40954.

Постанову прийнято з метою встановлення для національного трафіка єдиних оптових розрахункових такс за термінацію національного трафіка (завершення з'єднання) для мобільного голосового зв'язку та єдиних розрахункових такс за термінацію національного трафіка для фіксованого голосового зв'язку.

Постанова НКЕК від 25.10.2023 № 398 «Про внесення зміни до постанови НКЕК від 29 березня 2023 року №117», зареєстрована в Мін'юсті 09.11.2023 за № 1949/41005.

Постанову прийнято з метою приведення Порядку погодження переліку призначених органів з оцінки відповідності радіообладнання та випромінювальних пристроїв, затвердженого постановою НКЕК від 29.03.2023 № 117, зареєстрованого в Мін'юсті 17.05.2023 за №826/39882 у відповідність до Закону про НКЕК.

Постанова НКЕК від 25.10.2023 № 399 «Про затвердження Змін до Порядку регулювання та встановлення цін (тарифів) на послуги поштового зв'язку з пересилання внутрішніх простих та реєстрованих листів без оголошеної цінності (рекомендованих) масою до 50 грамів і поштових карток», зареєстрована в Мін'юсті 07.11.2023 за № 1936/40992.

Постанову прийнято з метою внесення Змін до Порядку регулювання та встановлення цін (тарифів) на послуги поштового зв'язку з пересилання внутрішніх простих та реєстрованих листів без оголошеної цінності (рекомендованих) масою до 50 грамів і поштових карток».

Постанова НКЕК від 15.11.2023 № 426 «Про затвердження Положення про розподіл, користування та облік ресурсів нумерації електронних комунікаційних мереж загального користування», зареєстрована в Мін'юсті 09.01.2024 за № 46/41391.

Постанову прийнято з метою встановлення процедури подання до НКЕК, заяв, повідомлень з метою отримання прав на користування ресурсами нумерації електронних комунікаційних мереж загального користування та визначення порядку: ведення реєстру первинного розподілу ресурсів нумерації; передачі прав чи надання в користування прав щодо ресурсу нумерації; надання прав користування ресурсом нумерації технологічним користувачам; взаємодії технологічних користувачів ресурсів нумерації та постачальників мереж/послуг; інформування з питань розподілу, користування та обліку ресурсів нумерації.

Постанова НКЕК від 22.11.2023 № 437 «Про затвердження Методики проведення та оновлення географічних оглядів», зареєстрована в Мін'юсті 03.01.2024 за № 11/41356.

Постанову прийнято з метою визначення механізму проведення та оновлення географічних оглядів доступності на всій території України мереж широкосмугового доступу (фіксованих та мобільних) та послуг голосових електронних комунікацій у фіксованому місці, а також встановлення процедури оприлюднення результатів проведення та оновлення географічних оглядів та визначає перелік інформації, необхідної для проведення та оновлення географічних оглядів, форми та способи її отримання.

Постанова НКЕК від 29.11.2023 № 453 «Про затвердження Граничних цін (тарифів) на послуги поштового зв'язку з пересилання внутрішніх простих та реєстрованих листів без оголошеної цінності (рекомендованих) масою до 50 грамів і поштових карток», зареєстрована в Мін'юсті 13.12.2023 за №2170/41226.

Постанову прийнято з метою затвердження Граничних цін (тарифів) на послуги поштового зв'язку з пересилання внутрішніх простих та реєстрованих листів без оголошеної цінності (рекомендованих) масою до 50 грамів і поштових карток».

Постанова НКЕК від 27.12.2023 № 496 «Про внесення змін до уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері надання послуг поштового зв'язку» зареєстрована в Мін'юсті 19.02.2024 за № 251/41596.

Постанову прийнято з метою внесення змін до уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері надання послуг поштового зв'язку», в частині приведення у відповідність до норм чинного законодавства.

Постанова НКЕК від 27.12.2023 № 498 «Про затвердження Граничних тарифів на надання в користування кабельної каналізації електронних комунікаційних мереж», зареєстрована в Мін'юсті 12.01.2024 за № 71/41416.

Постанову прийнято з метою затвердження Граничних тарифів на надання в користування кабельної каналізації електронних комунікаційних мереж.

**Крім того, протягом 2023 року НКЕК розроблено та забезпечено прийняття
Урядом двох постанов Кабінету Міністрів України**

«Про розміри плати за видачу, переоформлення, продовження строку дії ліцензії на користування радіочастотним спектром» від 02.05.2023 № 433.

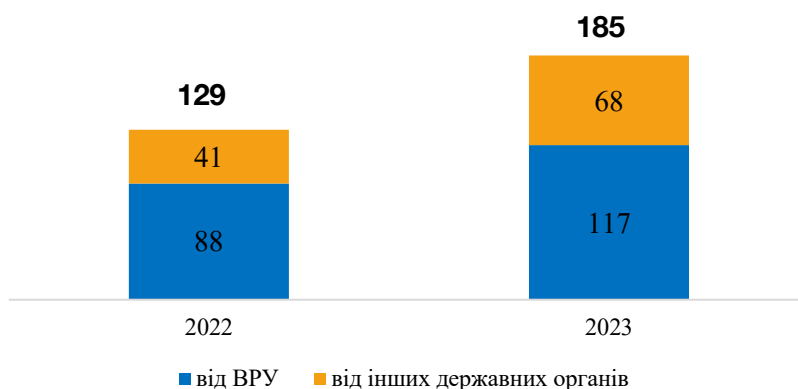
Постанову було розроблено з метою забезпечення виконання вимог Закон про ЕК в частині встановлення розмірів плати за видачу ліцензій на користування радіочастотним спектром.

«Про внесення змін до Порядку користування радіочастотним спектром для потреб дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні та військових формувань іноземних держав, що тимчасово перебувають на території України, а також для потреб іноземних юридичних осіб під час здійснення ними висвітлення спортивних, культурних та інших заходів в Україні» від 30.05.2023 № 542.

Постанову було розроблено з метою надання можливості отримання спеціальних експлуатаційних документів для РО Представництву Організації Об'єднаних Націй (ООН) в Україні з метою організації та виконання заходів з надання гуманітарної допомоги.

Окрім того, у 2023 році НКЕК опрацьовано 185 проєктів нормативно-правових актів, що надійшли в установленому порядку на розгляд.

Рис. 4.2. Динаміка кількості опрацьованих проєктів НПА, що надійшли до НКЕК у 2022-2023 роках

Зокрема, опрацьовано 117 проєктів законів України, які надходили від комітетів Верховної Ради України відповідно до Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України від 10.02.2010 № 1861-VI, та 68 проєктів нормативно-правових актів від державних органів влади, які надходили на погодження відповідно до Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою КМУ від 18.07.2007 № 950.

Робота над розробкою решти необхідних нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію положень Закону про ЕК, Закону про НКЕК та Закону про пошту буде належним чином і встановленим порядком продовжена і у 2024 році.

РОЗДІЛ 5. ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

У 2023 році діяльність НКЕК за напрямками європейської інтеграції та розвитку міжнародного співробітництва була сфокусована на:

- забезпеченні доступних послуг міжнародного роумінгу для українців, які перебувають на території ЄС, та напрацювання практичних кроків для приєднання України до єдиної роумінгової зони ЄС «Роумінг як вдома» (Roam-like-at-home /RLAH);
- виконанні завдань, передбачених Угодою про асоціацію та пов'язаних з інтеграцією України до Єдиного цифрового ринку ЄС (ЄЦР ЄС);
- залученні міжнародної підтримки України та заходах, спрямованих на засудження дій РФ на рівні міжнародних секторальних організацій;
- залученні технічної допомоги для відновлення електронних комунікаційних мереж від наслідків повномасштабної збройної агресії РФ проти України;
- поглибленні співпраці з європейськими організаціями та платформи, а також розширення двостороннього співробітництва з регуляторними органами іноземних країн.

Просування досвіду і потреб сектору електронних комунікацій на міжнародному рівні

Протягом року команда НКЕК активно використовувала наявні можливості для поширення унікального досвіду та донесення міжнародним партнерам важливої інформації про виклики, з якими стикається як НКЕК, так і сфера електронних комунікацій в умовах повномасштабної збройної агресії РФ проти України, потреби галузі для відновлення електронної комунікаційної інфраструктури, необхідність засудження дій держави-агресора та обмеження присутності РФ у міжнародних секторальних організаціях, а також наголошенні на необхідності підтримки України на шляху до ЄЦР ЄС, передусім що стосується приєднання України до RLAH.

Відтак, для допомоги у відновленні сектору електронних комунікацій від наслідків повномасштабної збройної агресії РФ проти України та забезпечення їх сталості вдалося залучити міжнародну допомогу у вигляді обладнання, необхідного операторам мобільного зв'язку для відновлення мереж. А з огляду на трагедію у результаті ракетного обстрілу РФ терміналу ТОВ «Нова Пошта» у м. Харків (21.10.2023), на звернення НКЕК Група європейських регуляторів поштових послуг (ERGP) виступила з підтримкою на адресу компанії та опублікувала відповідну заяву.

У рамках участі у Саміті чотирьох регіональних платформ - BEREC-EMERG-EaPeReg-Regulatel, Головою НКЕК Олександром Животовським у якості представника BEREC представлено унікальний досвід України у забезпеченні українців зв'язком в умовах триваючої повномасштабної війни РФ проти України та важливості стійкості і сталості електронних комунікаційних мереж для забезпечення людей зв'язком в екстрених ситуаціях, а під час Пленарного засідання BEREC представив ключові завдання, на яких були сфокусовані сфера електронних комунікацій та НКЕК, готуючись до нового осінньо-зимового періоду, заходи, які вживаються з метою підвищення якості послуг і відповідного нагляду (контролю), а також зазначив про ключові виклики і потреби сектору на цьому шляху. BEREC відзначив гідний внесок НКЕК як регуляторного органу у цьому відношенні, про що згадано у відповідному повідомленні.

Голова НКЕК: «Коли ви бачите фотографії зруйнованої телекомунікаційної інфраструктури, важливо пам'ятати, що повномасштабна війна - це не про пошкоджені базові станції/кабелі чи Україну. Це про верховенство права, право країни визначати свій напрямок, єдність в рамках ЄС чи НАТО та світового порядку в цілому. Єдиний спосіб впоратися з цими

загрозами — вийти із зони комфорту та вчинити правильно, будь то спроба вийти в поле, щоб полагодити обірваний кабель, або просто сказати правильне слово».

У рамках Міністерської програми GSMA як частини щорічного Всесвітнього конгресу мобільного зв'язку, членкинею НКЕК як одним із спікерів, було наголошено на важливості зв'язку та стійкості мереж в умовах повномасштабної війни, ролі регуляторного органу в цих процесах, технологічних розробок, які зменшуватимуть залежність від електроенергії та забезпечуватимуть автономність мереж, а також потреби у всебічній міжнародній підтримці та гуманітарній допомозі Україні.

Окрім того, вказані вище питання також були представлені і на засіданні Робочої групи з питань телекомунікацій та інформаційного суспільства (WP TELECOM) Ради ЄС.

1. Поглиблення європейської інтеграції: на шляху до членства в ЄС

• Приєднання України до єдиної роумінгової зони ЄС - «Роумінг як вдома»

З метою забезпечення українців доступним та якісним зв'язком в умовах повномасштабної війни РФ проти України, ще у 2022 році за сприяння НКЕК та за підтримки Європейської Комісії, Європейського Парламенту та за участі BEREC, підписано Спільну заяву між українськими та європейськими операторами мобільного та фіксованого зв'язку щодо доступного роумінгу для українців в ЄС. За результатами моніторингу, який здійснюється НКЕК та BEREC щодо практичного виконання положень документа його підписантами (операторами), у 2023 році вдалося двічі продовжити дію Спільної заяви, востаннє - до 09.07.2024. Завдяки цьому, близько 4 млн абонентів українських операторів можуть користуватися доступними послугами міжнародного роумінгу перебуваючи на території ЄС.

Реалізація Спільної заяви також мала важливе значення в контексті діалогу щодо можливості приєднання України до єдиної роумінгової зони ЄС «Роумінг як вдома» (RLAN). На виконання домовленостей з відповідного питання, досягнутих між українською та європейською сторонами, за участі у тому числі фахівців НКЕК, забезпечено напрацювання та узгодження пропозицій до проекту рішення Комітету асоціації Україна-ЄС у торговельному складі (КАТС) щодо оновлення Угоди про асоціацію шляхом взяття Україною зобов'язань щодо імплементації *acquis* ЄС стосовно роумінгу. Рішення КАТС № 1/2023 набрало чинності 24.04.2023.

З метою реалізації вказаного Рішення КАТС, НКЕК, спільно з державними органами влади, операторами мобільного зв'язку та експертами проекту «Підтримка цифрової політики України», у рамках робочої групи утвореної НКЕК, розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації норм європейського законодавства з питань роумінгу», який подано до Верховної Ради України (реєстр. № 10265 від 17.11.2023).

• Наближення законодавства України до права ЄС

З метою практичної реалізації Закону про ЕК та Закону про НКЕК, якими також імплементуються положення Європейського кодексу електронних комунікацій (Директива (ЄС) 2018/1972), протягом 2023 року НКЕК забезпечено розробку та прийняття 29 нормативно-правових актів.

25 травня 2023 року введено в дію Закон про пошту, яким імплементуються положення Директиви 97/67/ЄС та надано ряд нових повноважень НКЕК в частині регулювання відповідного сектора. На виконання його положень, НКЕК забезпечено розробку та прийняття 5 нормативно-правових актів.

Під час 24-го Саміту Україна-ЄС (03.02.2023) ініційовано підготовку Національної програми імплементації *acquis* ЄС до законодавства України важливим етапом чого було проведення первинної оцінки стану імплементації *acquis* ЄС («селф-скринінгу»), що полягала у проведенні аналізу відповідності норм українського законодавства праву ЄС. НКЕК активно долучилася до селф-скринінгу - нашими експертами переглянуто декілька тисяч *acquis* ЄС (за 4 переговорними розділами: «Свобода підприємництва і надання послуг»,

«Антимонопольна політика», «Цифрова трансформація та медіа», «Зовнішні відносини») на предмет необхідності їх імплементації, а у якості головного виконавця - детально проаналізовано 6 асquis ЄС.

Завдяки європейському досвіду, залученому в рамках семінару TAIEХ, компетентними органами державної влади, в тому числі НКЕК, напрацьовано механізм впровадження Індексу цифрової економіки та суспільства (DESI) в Україні (розпорядження КМУ від 05.09.2023 № 774-р) - інструмент ЄС для оцінки цифрової ефективності держав-членів. НКЕК визначена відповідальною за формування показників DESI за компонентом 2 «Підключення до Інтернету».

Ще однією важливою складовою єврінтеграційних процесів є забезпечення доступності асquis ЄС для розуміння та належної їх імплементації - здійснення україномовного перекладу таких актів, а також їх термінологічна перевірка. У рамках відповідної діяльності, НКЕК опрацьовано 10 відповідних актів ЄС (понад 300 с.). Також, забезпечено участь представника НКЕК в Робочій (експертній) групі з питань оцінки якості перекладу актів асquis ЄС та актів законодавства України, у рамках першого засідання якої затверджено переклад 9 актів права ЄС (понад 180 с.)

Орган європейських регуляторів електронних комунікацій (BEREC)

У 2023 році НКЕК брали активну участь у роботі BEREC у якості учасника без права голосу. Зокрема, фахівці НКЕК долучилися до діяльності BEREC на рівні робочих груп, де здійснюється основна робота в частині напрацювання проєктів документів, що дозволяє брати участь у роботі на етапі розробки рішень BEREC, а також враховувати пропозиції НКЕК при розробці та впровадженні політик у сфері електронних комунікацій. Керівництвом та призначеними експертами НКЕК забезпечено представництво НКЕК, під час пленарних засідань BEREC та на рівні Контактної мережі BEREC, протягом року, у ході яких системно приверталася увага до викликів з якими стикається НКЕК та сфера електронних комунікацій в умовах триваючої повномасштабної збройної агресії РФ проти України, відповідних потреб, а також унікального досвіду, який здобуває Україна.

Група європейських регуляторів поштових послуг (ERGP)

У 2023 році НКЕК продовжила співпрацю з ERGP у статусі спостерігача. Зокрема, у ході 25-го Пленарного засідання ERGP, членкиня НКЕК вкотре наголосила на проблемах та викликах, з якими щоденно стикається поштовий сектор України. Окрім того, на звернення НКЕК, ERGP висловив стурбованість щодо руйнування поштової інфраструктури та втрат людських життів, а також закликав поштових операторів ЄС допомагати українським операторам.

Група Європейської комісії з питань політики радіочастотного спектра (RSPG)

У червні 2023 року за запрошенням Голови RSPG, українська сторона, включно з НКЕК, приєдналася до RSPG у статусі спостерігача. Представники НКЕК взяли участь у двох засіданнях RSPG та трьох засіданнях драфтингової підгрупи RSPG, присвячених розробці проєкту Робочої програми RSPG до 2030 року, питанням підготовки до Всесвітньої конференції радіозв'язку 2023 року Міжнародного союзу електрозв'язку (ВКР-23), дорожньої карти щодо спектра 6G, використання UHF/НВЧ-діапазону та іншим питанням, що стосуються політики ЄС у сфері планування користування спектром.

2. НКЕК в міжнародних організаціях

Європейська конференція адміністрацій зв'язку (СЕПТ)

Фахівці НКЕК та УДЦР забезпечили участь у засіданнях робочих груп СЕПТ з питань підготовки до ВКР-23, а також розгляд першого та другого пакетів Спільних пропозицій країн Європи (ЕСРPs) до пунктів порядку денного ВКР-23 у рамках Робочої групи СЕПТ з підготовки до ВКР-23 (СРР-23).

Міжнародний союз електрозв'язку (МСЕ)

У ході засідання Ради МСЕ (11-21.07.2023) ухвалено оновлену Резолюцію 1408 «Допомога та підтримка України для відновлення її телекомунікаційного сектору»,

розроблену за участі НКЕК. В оновленій Резолюції, співавторами якої виступили 49 країн-членів МСЄ, вперше зазначено про негативні наслідки повномасштабної агресії РФ проти України та негативний вплив РФ на діяльність МСЄ. Внесені зміни до Резолюції 1408 зосереджені на наданні допомоги та підтримки України у відновленні сектору електронних комунікацій, інфраструктури, зокрема, до прийнятного рівня, що потребує сприяння міжнародної спільноти на двосторонньому, регіональному рівнях або через міжнародні організації. Також, на виконання Резолюції Ради МСЄ 1408, за активної участі представників НКЕК, Європейським регіональним бюро МСЄ було розроблено Огляд цифрового розвитку України/Ukraine Digital Development Country Profile (січень 2023). Цей огляд має на меті забезпечити базове дослідження для прийняття стратегічних рішень щодо ініціатив, які будуть реалізовані в рамках Перехідної рамкової програми ООН та Рамкової програми співробітництва ООН зі сталого розвитку (UNSDCF) для України з питань розвитку цифрових технологій та ІКТ, щоб підтримати концепцію сталого та стійкого відновлення через цифровий розвиток.

Представники НКЕК у складі делегації Уряду України взяли участь у **ВКР-23** (20.11-15.12.2023) та спільно з УДЦР, згідно компетенції, забезпечували відстеження та координування питань порядку денного ВКР-23 з метою захисту інтересів України. Серед рішень ВКР-23: схвалені питання виділення спектра для міжнародного рухомого (мобільного) зв'язку (ІМТ) - сприятимуть розширенню широкосмутового підключення та розвитку мобільних послуг ІМТ - 4G, 5G і в майбутньому - 6G.

Також, до Заключних актів ВКР-23 Україною внесено заяву про повномасштабне вторгнення РФ на територію України, у якій наголошено на системному знищенні критичної електронної комунікаційної інфраструктури, та, як наслідок, потерпання українців від перебоїв з наданням послуг зв'язку. Вкотре заявлено про конфіскацію обладнання операторів України на окупованих територіях, незаконне використання радіочастотного ресурсу України. Позицію України підтримано аналогічною заявою від імені 44 країн-членів МСЄ щодо засудження дій РФ.

Всесвітній поштовий союз (ВПС)

У рамках роботи в ВПС, НКЕК направила запит до керівництва ВПС щодо видачі кодів міжнародного центру обробки поштових відправлень (ІМРС) непризначеним операторам поштового зв'язку. Зазначене питання є одним із стратегічних як для ключових гравців ринку, так і для самого ВПС, тому активно обговорювалося під час четвертого Позачергового конгресу ВПС (м. Ер-Ріяд, 01-05.10.2023). Серед основних результатів Конгресу - відкриття ВПС для широкого кола учасників поштового сектору. Безумовно, такі зміни вплинуть та в майбутньому визначатимуть політику міжнародної поштової доставки.

Світова організація торгівлі (СОТ)

Фахівці НКЕК активно долучалися до роботи Української сторони у СОТ, зокрема у рамках Спільної ініціативи з питань електронної комерції, де, під час багатосторонніх консультацій, напрацьовано нові текстові пропозиції щодо внутрішніх дисциплін з питань телекомунікаційних послуг, ко-спонсором яких у тому числі є і Україна.

• Двостороннє співробітництво

У 2023 році НКЕК розширила партнерську мережу та уклала двосторонні меморандуми про взаєморозуміння з Федеральною комісією з питань зв'язку Сполучених Штатів Америки (FCC) та Національним органом з питань зв'язку Португальської Республіки (ANACOM). Окрім того, протягом року команда НКЕК провела ряд двосторонніх зустрічей та тематичних семінарів з колегами з FCC, ANACOM та Органу з питань зв'язку Великої Британії (Ofcom), предметом яких були питання поглиблення співпраці, підтримки України у сфері електронних комунікацій, обміну досвідом з ключових напрямків діяльності регуляторних органів, серед яких: захист прав споживачів, якість послуг, аналіз ринку, стійкість інфраструктури мереж електронних комунікацій, відновлення та забезпечення зв'язком в екстрених ситуаціях тощо.

Угоди про вільну торгівлю (УВТ)

22 вересня 2023 року відбулося підписання оновленої (розширеної) УВТ між Україною та Канадою. НКЕК, як регуляторний орган, брала участь у відповідному переговорному процесі в частині торгівлі телекомунікаційними (електронними комунікаційними) послугами.

Також, протягом року, представники НКЕК брали участь у переговорному процесі щодо укладення УВТ між Урядом України та Урядом Об'єднаних Арабських Еміратів в частині торгівлі телекомунікаційними послугами, а також до переговорів з перегляду УВТ між Україною та державами ЄАВТ.

4. Міжнародна технічна допомога

У 2023 році НКЕК продовжувалася реалізація 2-х проєктів технічної допомоги ЄС та проведено 4-и заходи в рамках інструменту технічної допомоги ЄС TAIEH.

У рамках проєкту технічної допомоги ЄС «Підтримка цифрової політики України» команда НКЕК не лише продовжила реалізацію ключових напрямків роботи проєкту, але й започаткувала нові, зокрема «Підтримка в провадженні RLAN в Україні». Ключовими досягненнями є прийнята на основі розробленої моделі BU-LRIC постанова НКЕК № 391 від 18.10.2023 «Про затвердження розрахункових такс за послуги термінації національного трафіку для мобільного та фіксованого голосового зв'язку», затверджена Методика проведення та оновлення географічних оглядів (постанова НКЕК №437 від 22.11.2023), розпочалася підготовка інформаційної кампанії для споживачів електронних комунікаційних послуг, проведено ряд тематичних семінарів, а також реалізовано ряд комунікаційних заходів.

У рамках проєкту «Підтримка ЄС у посиленні кібербезпеки в Україні», який у 2023 році офіційно завершено, НКЕК як один з бенефіціарів отримала підтримку в частині підвищення безпеки та стійкості внутрішньої інфраструктури НКЕК.

Протягом року проведено 4-и заходи у рамках інструменту TAIEH. Зокрема, 3-и семінари з питань DESI, регулювання роумінгу в ЄС - RLAN та поштових послуг, а також відбувся навчальний візит до призначеного оператора Франції La Poste з питань розробки та імплементації правил та умов надання поштових послуг.

РОЗДІЛ 6. ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ

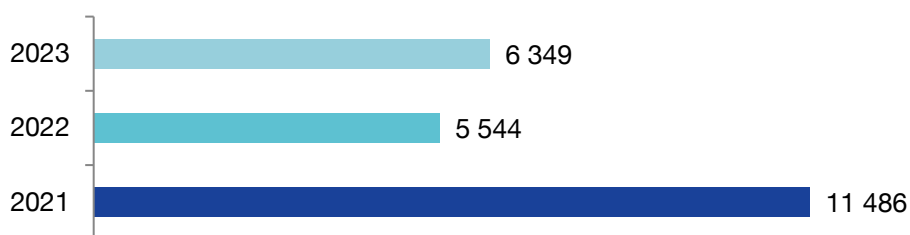
Захист та забезпечення законних прав споживачів є одним із ключових завдань для НКЕК.

Протягом 2023 року на розгляд до НКЕК загалом надійшло 6 397 звернень громадян, з них:

	6 343	6
	Індивідуальних	Колективних
	99,9%	0,1%
Заяви/клопотання	3 972	62,6%
Скарги	2 354	37,1%
Пропозиції	23	0,3%

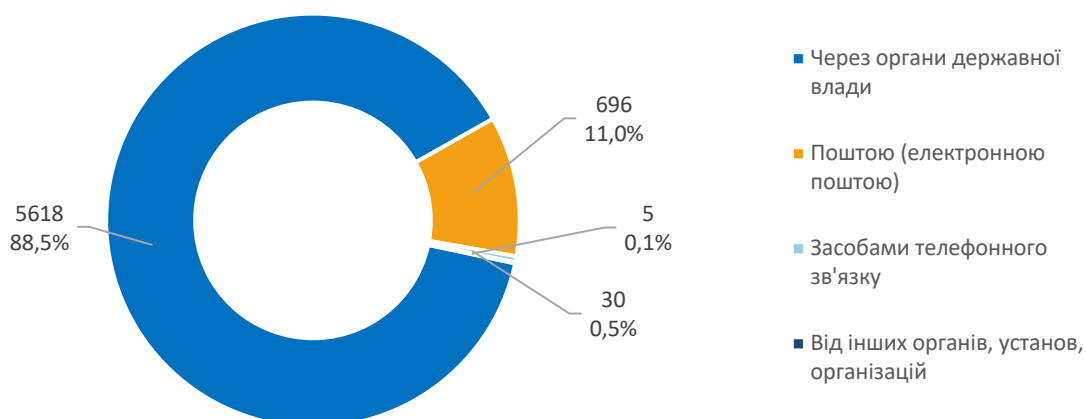
У порівнянні з 2022 роком кількість звернень громадян збільшилась на 14,5 %, однак у порівнянні з 2021 роком загальна кількість звернень до НКЕК зменшилась на 44,7 %. Такі зміни передусім спричинені змінами умов життя населення та міграційними процесами у зв'язку з триваючою повномасштабною військовою збройною агресією РФ проти України, а також зменшенням кількості абонентів послуг фіксованого зв'язку та послуг радіомовлення з використанням проводової мережі, покращенням надання послуг постачальниками тощо.

Рис. 6.1 Динаміка надходження звернень протягом 2021-2023 років (кількість звернень)

Із загальної кількості звернень від громадян через органи державної влади надійшло 5 618 звернень, поштою/електронною поштою – 696 звернень, за допомогою засобів телефонного зв'язку (на «гарячу лінію» НКЕК) – 30 звернень, а від інших органів, установ, організацій надійшло 5 звернень.

Рис. 6.2 Джерела надходження звернень до НКЕК протягом 2023 року

Слід зазначити, що **через органи державної влади** найбільше звернень надійшло від:

- Державної установи «Урядовий контактний центр» – 5 221 звернення;
- Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів – 150 звернень;
- Секретаріату КМУ – 84 звернення;
- Мінцифри – 26 звернень;
- Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – 19 звернень;
- Антимонопольного комітету України – 18 звернень;
- Мінінфраструктури – 16 звернень.

Рис 6.3 Результати розгляду звернень

Основні питання, які порушувались у зверненнях:

<p>з питань надання послуг мобільного голосового зв'язку</p> <p>2 936 46,2%</p> <p>щодо незгоди зі зняттям коштів з особового рахунку (з розміром виставлених рахунків), зміни тарифного плану (тарифів/умов), неякісного зв'язку, організації роботи колл-центру постачальника, відсутності доступу (покриття) та відсутності доступу (блокування).</p>	<p>з питань надання доступу до мережі Інтернет (мобільний)</p> <p>266 4,2%</p> <p>щодо неякісного надання послуг, тривалої відсутності доступу, незгоди з розміром виставлених рахунків (зі зняттям коштів з ОР) та зміни тарифного плану (тарифів/умов).</p>
<p>з питань надання послуг фіксованого голосового зв'язку</p> <p>1 106 17,4%</p> <p>щодо тривалої відсутності голосового зв'язку, незгоди з розміром виставлених рахунків, укладення/розірвання договору (підключення/відключення телефону), зміни тарифного плану (тарифів/умов), надання послуг довідкової служби, неякісного голосового зв'язку та порядку отримання рахунків.</p>	<p>з питань надання послуг доступу до мережі Інтернет (фіксований)</p> <p>581 9,2%</p> <p>щодо тривалої відсутності доступу, незгоди з розміром виставлених рахунків (зі зняттям коштів з ОР), неякісного надання послуг, зміни тарифного плану (тарифів/умов), укладення/розірвання договору (підключення/відключення послуг).</p>
<p>з питань надання послуг радіомовлення з використанням проводової мережі</p> <p>472 7,4%</p> <p>щодо тривалої відсутності, неякісного надання послуг, укладення/розірвання договору (підключення/відключення радіоточки) та незгоди з розміром виставлених рахунків.</p>	<p>з питань користування радіочастотним спектром</p> <p>22 0,3%</p> <p>щодо правомірності встановлення радіоелектронних засобів та створення радіоелектронним засобами завад.</p>
<p>з питань надання послуг поштового зв'язку</p> <p>545 8,6%</p> <p>щодо розшуку поштових відправлень, порядку доставки та вручення, порушення контрольних строків пересилання поштових відправлень, втрата/пошкодження/нестача вкладення, незгоди з поверненням поштового відправлення та незгоди з розміром тарифів.</p>	<p>з питань надання послуг перенесення номерів</p> <p>109 1,7%</p> <p>щодо відмови у перенесенні номеру та інших організаційних аспектів обслуговування</p>

інші питання, не пов'язані з видами послуг

312
4,9%

щодо висловлення подяки працівникам постачальників, блокування сайтів, недержання відповіді НКЕК, незгода з відповіддю НКЕК, зняття з розгляду звернення, питання Регламенту аматорського радіозв'язку України (удосконалення документу), участь у розіграшах, відкриття доступу до публічної кадастрової карти тощо.

Протягом 2023 року забезпечено проведення особистого прийому громадян Головою та членами НКЕК, а також забезпечено функціонування телефонної «гарячої лінії» для звернень громадян за номером телефону 044 202-00-81.

На «гарячу лінію» НКЕК протягом 2023 року звернулося 109 громадян, при цьому, враховуючи бажання громадян, було оформлено 30 звернень відповідно до Закону України «Про звернення громадян», які увійшли до загальної кількості звернень за 2023 рік.

Довідково. Телефонна «гаряча лінія» створена з метою надання можливості споживачам отримати компетентну консультацію фахівців з питань надання електронних комунікаційних послуг, послуг поштового зв'язку та допомоги сформулювати (подати) звернення за результатом розмови, а також викласти посадовій особі НКЕК усне звернення.

Крім того, протягом 2023 року на телефон громадської приймальні НКЕК звернулося 650 громадян. Основні питання, що порушувались громадянами щодо порядку подання до НКЕК звернення, стану розгляду звернення, поданого до НКЕК, щодо дій громадянина при неякісному наданні електронних комунікаційних послуг постачальниками тощо. На всі звернення громадян у форматі телефонних дзвінків фахівцями надано компетентні консультації з порушених ними питань.

РОЗДІЛ 7. ПРОЗОРІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ НКЕК ТА СТАН СПРОМОЖНОСТІ ВИКОНУВАТИ ЗАВДАННЯ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ

ПРОЗОРІСТЬ І ВІДКРИТІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ НКЕК

На виконання Закону про НКЕК, Комісія у 2023 році організувала свою діяльність, дотримуючись принципу відкритості в обговореннях, прийнятті рішень та всебічній публічності у плануванні та проведенні відповідних заходів.

НКЕК приділяє особливу увагу забезпеченню прозорості та відкритості своєї діяльності надаючи можливість вільного доступу на засідання та участі у них (онлайн) представникам суб'єктів господарювання, громадським об'єднанням, представникам медіа, а також фізичним та юридичним особам, а також можливості ознайомлення з результатами діяльності Комісії.

Так, протягом 2023 року у формі відкритих слухань пройшли 57 із 73 проведених засідань НКЕК, у ході яких за участі представників громадськості і постачальників мереж/послуг прийнято більшість рішень та постанов НКЕК – 449 із - 506, що становить близько 90% від загальної кількості. Варто відзначити, що порівняно із 2022 роком, кількість розглянутих НКЕК рішень та постанов зросла майже вдвічі - з 273 до 506.

На офіційному вебсайті НКЕК у розділі «Засідання НКЕК» протягом 2023 року регулярно оприлюднювався порядок денний кожного засідання НКЕК із переліком питань та відповідними матеріалами для їх обговорення у формі відкритих слухань, що вносилися на засідання. Окрім того, у визначені Законом про НКЕК терміни на офіційному вебсайті НКЕК оприлюднювалися результати нормотворчої та регуляторної діяльності, зокрема, реєстр прийнятих рішень НКЕК і протоколи засідань НКЕК, що пройшли у формі відкритих слухань. Додатково створено можливість перегляду засідань НКЕК, що пройшли у формі відкритих слухань, у записі і на YouTube каналі НКЕК.

Задля широкого і своєчасного інформування телеком-спільноти та медіа щодо планування своєї регуляторної діяльності на офіційному вебсайті НКЕК протягом року оприлюднювалася актуальна інформація, а саме: План діяльності з підготовки проєктів нормативно-правових актів НКЕК, що мають ознаки регуляторних актів, на 2024 рік, та План діяльності з підготовки НКЕК проєктів регуляторних актів КМУ на 2024 рік, затверджені рішенням НКЕК від 13.12.2023 № 470.

Відкрито і прозоро відбувається процес залучення громадськості до участі у розробленні проєктів нормативно-правових актів НКЕК. Так, протягом 2023 року на офіційному вебсайті НКЕК для проведення консультацій, визначених Законом про НКЕК, було оприлюднено 28 проєктів нормативно-правових актів (у 2022 році - 24), що мали ознаки регуляторного акта, разом з матеріалами, що обґрунтовують необхідність їх прийняття, та аналізом регуляторного впливу. Забезпечено також оприлюднення надісланих до НКЕК пропозицій і зауважень, які обов'язково розглядалися Комісією, а також озвучувалися під час нарад з підведення підсумків громадського обговорення проєктів.

У 2023 році відбулися також дві важливі події як для НКЕК так і представників сектору електронних комунікацій та поштового зв'язку, а саме:

- 11.04.2023 пройшла перша щорічна конференція НКЕК «Регулятор 3.0. Україна на зв'язку» за участі 18 спікерів та понад 150 учасників сектору електронних комунікацій, поштового зв'язку, представників державних органів, іноземних партнерів та українських медіа, де були представлені результати роботи першого року роботи НКЕК і, ключові напрямки діяльності на національному та міжнародному рівнях, стан індустрії та вплив повномасштабного вторгнення РФ на територію України на регульовані сфери, євроінтеграційні здобутки, плани та ключові пріоритети, потреби та потенційні виклики сфери електронних комунікацій у 2023 році. Особлива увага також була приділена важливості ролі незалежного Регуляторного органу для розвитку індустрії та в контексті інтеграції України до Єдиного цифрового ринку ЄС. Захід було проведено за підтримки технічного проєкту ЄС «Digital Policy Support to Ukraine»;

- 15.12.2023 за сприяння НКЕК та Мінінфраструктури проведено першу Конференцію стейкхолдерів поштового зв'язку «Україна у світовому та європейському поштовому просторі: стан та перспективи розвитку» за участі представників провідних операторів поштового зв'язку України, міжнародних організацій - Всесвітнього поштового зв'язку (UPU), Групи європейських регуляторів поштових послуг (ERGP) та Європейського комітету поштового регулювання (European Committee for Postal Regulation), а також іноземних колег з Франції Німеччини, Польщі та Швеції.

З метою виконання та дотримання вимог статей 15 та 16 Закону про НКЕК 29.03.2023 оприлюднено Звіт про діяльність НКЕК за 2022 рік.

Загалом, у 2023 році на офіційному вебсайті НКЕК, з дотриманням принципів відкритості та прозорості діяльності Комісії, оприлюднено близько 400 новин та публікацій, що на третину більше аніж у 2022 році, а з метою відкритого діалогу із зацікавленою спільнотою Комісія удосконалювала взаємодію через соціальні мережі, активно поліпшуючи привабливість та зміст офіційної сторінки НКЕК у мережі Facebook та розмішуючи новий відеоконтент на каналі НКЕК у YouTube.

НКЕК і надалі продовжуватиме відкрито і прозоро виконувати свою місію - працювати заради того, щоб кожен в Україні мав змогу користуватися якісними, безпечними та доступними електронними комунікаційними послугами та послугами поштового зв'язку.

ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ І ВІДКРИТІ ДАНІ

Відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» до НКЕК як розпорядника публічної інформації протягом року надійшло 78 запитів, що майже вдвічі більше аніж у 2022 році (42 запити). Кожен третій такий запит стосувався діяльності постачальників мереж/послуг (зокрема, їхньої наявності у Реєстрі постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг), іншу третину від загальної кількості запитувачів цікавили окремі питання діяльності НКЕК, а майже кожного десятого із тих, хто звернувся за публічною інформацією до НКЕК, цікавили питання заборони/блокування доступу до ресурсів мережі Інтернет або послуг (надійшло 9 таких запитів).

Дві третини запитів (47 із 78) - задоволено в повній мірі або частково, 22 - відмовлено у наданні інформації через її відсутність у НКЕК, при тому 9 запитів направлено за належністю іншим розпорядникам публічної інформації.

За 2023 рік система обліку публічної інформації, розпорядником якої є НКЕК, наповнилася інформацією про 506 документів.

Протягом року НКЕК продовжувала оприлюднення інформації у формі відкритих даних відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації»: набори відкритих даних загалом понад 100 разів публікувалися і оновлювалися як на офіційному вебсайті НКЕК, так і на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних, з урахуванням тимчасових обмежень на час воєнного стану. Так, у 2023 році НКЕК підготовлено та розміщено Звіт про використання бюджетних коштів НКЕК, зокрема за окремими бюджетними програмами; інформацію щодо звітності постачальників мереж/послуг в розрізі діяльності кожного постачальника за кожним видом послуг за 2022 рік (дані наведені без урахування постачальників, які здійснюють свою діяльність на частини території, розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) у Донецькій, Луганській, Запорізькій та Херсонській областях), а також отримані НКЕК показники звітності операторів, провайдерів телекомунікацій (постачальників мереж/послуг).

ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ НКЕК КАДРОВИМИ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНІЧНИМИ РЕСУРСАМИ

Кадрове забезпечення

Вимоги законодавства щодо особливостей функціонування державних органів в умовах воєнного стану, рівень запиту ринку на реалізацію тих чи інших функцій НКЕК, норми законодавства у сфері державної служби щодо скорочення посад зумовили перегляд структури НКЕК, яку введено в дію з 01.11.2023, зокрема:

1. враховуючи напрям цифровізації та актуальність кіберзагроз – виокремлено підрозділ з інформаційних технологій;
2. у зв'язку з припиненням, відповідно до рішення Уряду, державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану – оптимізовано відповідний підрозділ;
3. для вдосконалення контролю та забезпечення якості послуг у сфері електронних комунікацій - виокремлено підрозділ з питань якості електронних комунікаційних послуг;
4. з метою забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики при здійсненні НКЕК своїх повноважень утворено підрозділ з інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю.

Основні показники якісного складу команди, яка забезпечує виконання завдань, покладених на НКЕК, станом на 31.12.2023:

260 - штатна чисельність

75% - укомплектованість штату

76% - частка фахівців, які працюють в команді більше 5 років

94% - частка фахівців, які мають вищу освіту ступеня магістра

4 - кількість фахівців, які мають науковий ступінь

98% - частка фахівців, які пройшли професійне навчання протягом 2023 року

15% - частка фахівців, які володіють англійською на рівні B1 та вище

49 р. – середній вік працівників, в т.ч.

державних службовців категорії «Б» - 49 р.

інших працівників – 48 р.

64% - частка державних службовців, які отримали високу оцінку за результатами оцінювання службової діяльності за 2023 рік

З метою забезпечення навчальних потреб організовано співпрацю із понад 40 суб'єктами надання освітніх послуг, зокрема із 9 із них укладено договори про надання навчальних послуг з акцентом на спеціальні потреби фахівців НКЕК.

Основні напрямки навчання включають:

- середньозважена вартість капіталу (WACC),
- геоінформаційна система;
- побудова комп'ютерних мереж на основі обладнання Cisco (CCNAv7);
- використання системи «Електронний суд»;
- Microsoft Excel;
- навчання з охорони праці, публічних закупівель, проблемних питань порядку ведення військового обліку та бронювання, надання домедичної допомоги в екстремальних умовах.

Крім того, організовано внутрішні навчання щодо забезпечення вимог законодавства при реалізації внутрішніх процесів та належної реалізації повноважень НКЕК, наприклад з питань державного нагляду, запобігання корупції, оцінювання результатів службової діяльності, діловодства.

Також, у 2023 році 13 працівників успішно закінчили дворічне навчання з підвищення рівня володіння англійською, організоване в рамках меморандуму про співпрацю між НКЕК та Вищою школою публічного управління.

Проблемою залишається недостатність фінансування з метою замовлення навчальних програм у сфері ІТ.

Документальне забезпечення

За підсумками 2023 року загальний документообіг НКЕК склав 84 081 документ:

- вхідні документи: 57 295;
- вихідні документи (листи): 19 321;
- внутрішні документи: 7 465

Всього у 2023 році на контролі в НКЕК знаходилося 8 376 документів. Забезпечення ефективного виконання завдань, покладених на працівників чи структурні підрозділи НКЕК, проводилося шляхом щотижневого випереджувального моніторингу виконання таких завдань. Це включало в себе аналіз рішень, розпоряджень, наказів, доручень та інших актів, які передбачаються законодавством та прийнятими рішеннями Комісії, та доведення вищезазначеної інформації на апаратних нарадах НКЕК. Запровадження ефективних заходів контролю в НКЕК протягом 2023 року сприяло високому рівню дотримання та успішного виконання визначених завдань.

СТАН ЦИФРОВІЗАЦІЇ НКЕК

З метою якісної підготовки до розгортання підсистем ЕРП, що є одним із пріоритетних завдань НКЕК, у рамках технічного проєкту ЄС "Підтримка ЄС для посилення кібербезпеки в Україні", забезпечено розгортання і введення в експлуатацію серверного та комутаційного обладнання, програмного забезпечення моніторів віртуальних машин та автоматизації створення резервних копій. Ці заходи сприяли модернізації локальної обчислювальної мережі НКЕК, підвищенню захисту периметру локальної мережі та підготовці НКЕК до впровадження нових безпечних інформаційно-комунікаційних систем і сервісів для громадян та суб'єктів галузі зв'язку, дозволили покращити стійкість інформаційно-комунікаційної інфраструктури.

Зважаючи на важливість побудови ЕРП як автоматизованої інформаційно-аналітичної системи регуляторного органу, на вимогу Закону про ЕК, яка має стати одним із ключових інструментів для здійснення своїх конституційних прав суб'єктів та користувачів галузі зв'язку, протягом 2023 року продовжувались роботи з підготовки загальних технічних вимог до ЕРП та її елементів, а саме було розроблено технічні вимоги та описи управлінських процесів автоматизованих систем ведення реєстрів, віднесених до повноважень НКЕК, зокрема щодо:

1. Єдиного державного реєстру операторів поштового зв'язку
2. Реєстру ліцензій на користування радіочастотним спектром
3. Реєстру радіобладнання та випромінювальних пристроїв
4. Реєстру первинного розподілу ресурсів нумерації.

Впровадження ЕРП дозволить не лише отримувати адміністративні послуги в електронному вигляді, а й брати участь громадянам у реалізації регуляторної політики у сфері електронних комунікацій.

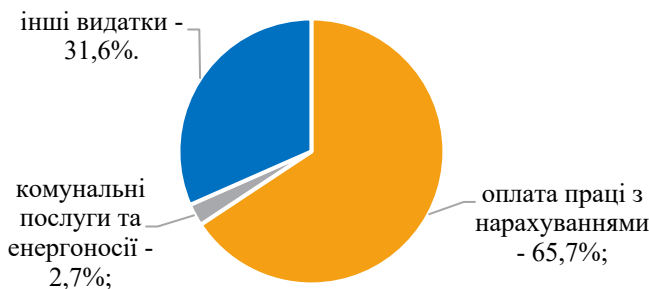
Враховуючи дію правового режиму воєнного стану, введеного Указом Про введення воєнного стану в Україні, та як наслідок - відкликання коштів, які були заплановані для реалізації проєктів інформатизації в НКЕК на 2022 рік, відповідно до постанови КМУ від 10.03.2022 № 245 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету», і відсутності відповідного фінансування у 2023 році здійснювались заходи щодо можливості залучення проєктів технічної допомоги у створенні і впровадженні ЕРП.

В рамках проєкту DPS2UA проведена робота щодо розробки нового вебсайту НКЕК. Створення такого веб-ресурсу суттєво покращить прозорість діяльності НКЕК шляхом висвітлення інформації щодо новин та подій, а також забезпечить доступ до документів, розпорядником яких виступає НКЕК.

РЕЗУЛЬТАТИ ЩОРІЧНОГО ВИКОНАННЯ КОШТОРИСУ (АУДИТ) НКЕК ЗА 2023 РІК

Законом України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» та кошторисом на 2023 рік передбачено фінансування НКЕК, на 2023 рік із загального фонду державного бюджету за бюджетною програмою 5561010 «Керівництво та управління у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку» у сумі **110 341,0** тис. грн., у тому числі: оплата праці з нарахуваннями становила 72 424,4 тис. грн. – 65,7% від загального обсягу фінансування, комунальні послуги та енергоносії – 3 022,8 тис. грн., частка становила 2,7% та інші видатки становили 34 893,8 тис. грн. – 31,6%.

Рис. 7.1.
Кошторис НКЕК на 2023 рік

З метою ефективного використання бюджетних коштів здійснено перерозподіл бюджетних асигнувань в розрізі економічної класифікації видатків бюджету у межах загального обсягу бюджетних призначень за бюджетною програмою, затверджених у розписі бюджету та кошторисі НКЕК у 2023 році.

За вищезазначеною програмою за 2023 рік розподілено асигнування в повному обсязі.

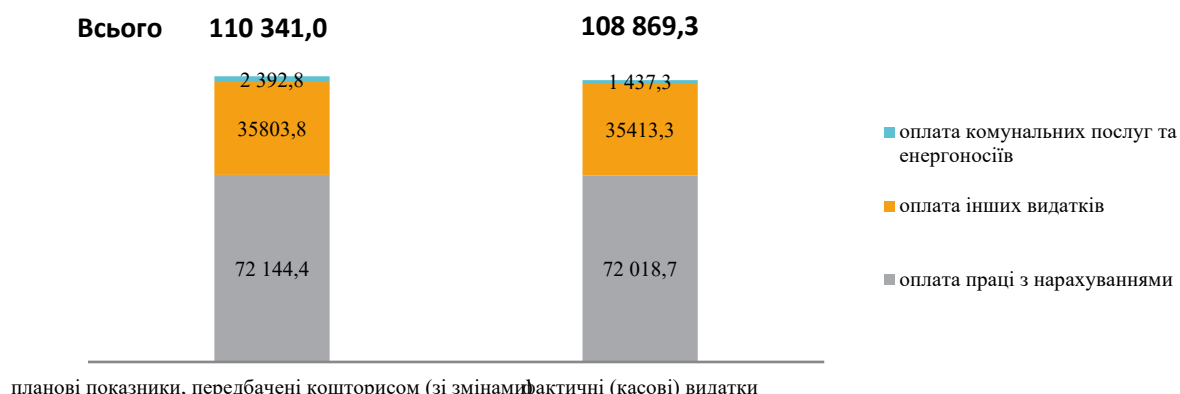
В рамках внутрішнього аудиту ефективності на тему: «Результати щорічного виконання кошторису НКЕК за 2023 рік» було проведено оцінку стану виконання кошторису та ефективності використання бюджетних коштів.

Проведенням аналізом складання та затвердження кошторису НКЕК на 2023 рік, а також загального стану його виконання встановлено відповідність сум, затверджених у кошторисі бюджетним асигнуванням, обґрунтованість потреби у бюджетних асигнуваннях та ефективне їх використання.

Взяті НКЕК фінансові зобов'язання не перевищували кошторисних призначень. Порухень порядку внесення змін до кошторису не встановлено.

У 2023 році обсяг бюджетних асигнувань, виділених з загального фонду державного бюджету склав 110 341,0 тис. грн., з яких використано (касові видатки) 108 869,3 тис. грн. Відхилення між затвердженими та касовими видатками склали 1 471,7 тис. грн.

Рис. 7.2 Виконання кошторису НКЕК на 2023 рік, тис. грн

Зібрані аудиторські докази підтверджують достатній рівень ефективності планування і виконання кошторису НКЕК за 2023 рік про що свідчать позитивні показники, які досліджувались при проведенні оцінки.

ПРІОРИТЕТНІ ЗАВДАННЯ НКЕК НА 2024 РІК

Гармонізація законодавства України із acquis ЄС для інтеграції в Єдиний цифровий ринок ЄС

- виконання завдань, пов'язаних з реалізацією інтеграції України до ЄС та Єдиного цифрового ринку ЄС, включаючи імплементацію положень Угоди про асоціацію та гармонізацію законодавства, зокрема з метою приєднання України до єдиної роумінгової зони ЄС (Roam-Like-At-Home)
- розробка та впровадження підзаконних актів на виконання положень Закону про ЕК, Закону про пошту та Закону про НКЕК

Стійкість та сталість

забезпечення стійкості електронних комунікаційних мереж в умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного та воєнного стану;

Захист прав споживачів

забезпечення захисту прав та законних інтересів споживачів щодо доступності та отримання послуг електронних комунікацій, та поштового зв'язку належної якості, зокрема забезпечення доступності універсальних електронних комунікаційних послуг;

Розвиток електронних комунікаційних мереж та послуг та впровадження новітніх радіотехнологій

надання операторам додаткових смуг радіочастот в користування на конкурсних засадах з метою впровадження новітніх радіотехнологій для забезпечення споживачів сучасними та якісними послугами електронних комунікацій, сприяння розгортанню мобільного покриття 5G та стійкого Гігабітного підключення широкосмугового доступу;

Діджиталізація

розробка та впровадження елементів Електронної регуляторної платформи як єдиного, цілісного та нормованого інформаційно-комунікаційного середовища взаємодії регуляторного органу, бізнесу та громадян, інтегрованого до єдиного цифрового простору державних інформаційних ресурсів.